

10 gr.

10 gr.

ABC

NOWINY CODZIENNE

Nr. 291

Warszawa, sobota 10 października 1936 r.

Rok XI

Ubezpieczenia — zaprzędane obcym

Towarzystwa polskie ledwo wegetują!

Czas z tym skończyć!

W Prezydium Rady Ministrów odbyła się wczoraj konferencja prasowa, poświęcona sprawie uregulowania stosunków w zakresie ubezpieczeń prywatnych. Na konferencji tej przedstawiciele państwowego urzędu kontroli ubezpieczeń przy min. skarbu, pp. Fabierkiewicz i Weryho przedstawili zamierzenia rządu, podkreślając, że opracowane projekty ustaw nie będą zafatwione w drodze dekretu, lecz zostaną wniesione do Sejmu, aby całe zagadnienie zostało poddane szerszej dyskusji.

na znaleźć przychylnie ustosunkowanie i opiekę, zabezpieczenie interesów ubezpieczonych musi być silnie wzmocnione, a sankcje karne zastrzone, sprawa towarzystwa „Feniks” rozwiązana w ten sposób, aby jej wpływ ujemny na rynek ubezpieczeniowy został zlikwidowany.

Tezy te znajdują wyraz w trzech projektach: nowego prawa o kontroli, ustawy o towarzystwie „Feniks” i ustawy o funduszu gwarancyjnym oraz o przyjęciu towa-

rzystwa „Przyszłość” przez kasy komunalne, organizacje społeczno-gospodarcze i ewentualnie krajowy kapitał prywatny.

Zastrzona kontrola

Projekt nowego prawa o kontroli przewiduje podniesienie norm kapitału akcyjnego nowopowstających towarzystw o 100 procent, stworzenie specjalnego zabezpieczenia, wydzielonego z ogólniejszej masy majątkowej zakładu i obejmującego poza rezerwami po-

łową kapitału akcyjnego, nalożenie obowiązku odkładania rezerw, zarządzenie likwidacji przymusowej w przypadku gdy majątek, na który udzielono zabezpieczającym pierwszeństwa do dochodzenia pretensji, ulegnie zmniejszeniu poniżej pewnej granicy.

Tyle powiedziano przedstawicielom prasy na konferencji. Wiele było w tym poglądów i projektów słyszanych, oddawna propagowanych przez opinię narodową. Do sprawy tej jeszcze powrócimy.

Obcy kapitał zabił polskie towarzystwa

Dyr. Fabierkiewicz w obszernym referacie rozpoczął od stwierdzenia, że interes ubezpieczeniowy w zdrowych warunkach jest interesem pewnym pod względem zysków, nie wymaga wkładu i daje możliwość dysponowania wielkimi funduszami. Wielkie towarzystwa zagraniczne mają duże rezerwy i jeden wspólny bilans dla wszystkich oddziałów, mogą sobie pozwolić na przejściowe deficyty w nowozałożonych oddziałach. Wobec tego dopuszczenie w Polsce tych koncernów przy zapewnieniu im ponadto ulg i przywilejów, stało się równoznaczne z zupełną prawą likwidacją inicjatywy krajowej. Z wyjątkiem poznańskiej „Vesty” o ograniczonym ze względu na wzajemność w zakresie działania, nie ma w Polsce prywatnych towarzystw ubezpieczeń krajowych. Chęć opanowania rynku spowodowała stan deficytowości wszystkich prawie towarzystw ubezpieczeń na życie, z wyjątkiem „Vesty” i PKO. W większej części towarzystw ubezpieczeniowych elementarnych powstała tendencja do fałszowania bilansów i maskowania deficytów, a interwencje państw obcych niejednokrotnie utrudniały należyte zabezpieczenie interesów ubezpieczonych.

Usunąć deficytowości

W tych warunkach urząd kontroli ubezpieczeń doszedł do wniosku, że musi być usunięty uniemożliwiający rozwój krajowych ubezpieczeń stan deficytowości rynku ubezpieczeń na życie, że wyłączne opanowanie rynku krajowego przez towarzystwa zagraniczne nie jest ani konieczne, ani pożądane, inicjatywa powołania zakładu krajowego w formie towarzystwa akcyjnego win-

Losy spadku

po ś. p. Jakubie Potockim

Sąd okręgowy w Brzeżanach rozpoczął formalne postępowanie spadkowe po zmarłym hr. Jakubie Potockim. Jak twierdzą krewni zmarłego, poza majątkiem przez kazany przez hrabiego na rzecz Fundacji, pozostawił on kolekcję klejnotów rodzinnych, wartości 4 milionów złotych oraz kapitały i papiery wartościowe na sumę około 7 milionów. Do klejnotów tych i kapitałów roszczą sobie prawa spadkobiercy Jakuba Potockiego.

Decydujące zwycięstwa narodowców

Zdobycie Siguenzy, Naval-Peral i San Martin

Nowe armie z Marokka idą w bój

LA CORUNA 9. 10. Na froncie Guadalajara nacjonalisci zajęli Siguenza, a na froncie Avita — Naval Peral, San Martin del Iglesias i Sotillo de la Adrada. W Asturii na froncie Bibao, wojska narodowe posuwają się naprzód. Naval Peral zajęte zostało w czwartek rano. Jest to ostatni punkt oporu wojsk rządowych na tym odcinku, będącym głównym ośrodkiem apro wizacji Madrytu. Po wejściu oddziałów nacjonalistycznych do Naval Peral, rząd madrycki, zdając sobie sprawę ze znaczenia tego miasta, wydał rozkaz podjęcia kontrataku, który jednak został odparty. Najwyższą władzą wojskową czerwonych na tym froncie był kapral piechoty.

Przy zajęciu San Martin del Iglesias, wojska nacjonalistyczne zdobyły znaczny materiał wojenny, a mianowicie: 10 armat, pociąg z amunicją i 1500 pocisków. Przed ucieczką wojska rządowe

podpalili seminarium, w którym znajdował się skład amunicji. W czasie zdobywania miejscowości Sotillo de la Adrada i la Adrada przez wojska nacjonalistyczne, oddziały rządowe straciły wielu zabitych i jeńców. Wszelkie połączenia Madrytu z południem i zachodem są zupełnie przecięte przez wojska nacjonalistyczne na przestrzeni 50 klm.

W Andaluzji dwa kontrtorpedowce bombardowały Motrico. W Galicji odparta została kolumna rządowa, co umożliwiło szybkie posuwanie się wojsk powstańczych na Owiado.

Atak na Malagę

PARYŻ 9.10. Według ogłoszonego wczoraj wieczorem komunikatu atak generalny na Malagę rozpoczął się już i rozwija się planowo. Wojska powstańcze zajęły szereg ważnych pozycji. W Sier-

ra de Gredos wojska rządowe po zaciętej walce zostały wyparte z swych niezwykle silnie umocnionych pozycji. Wojska powstańcze, które w środę zajęły miejscowości Escalona i Almorox, kontynuowały wczoraj swój marsz naprzód.

Nowe wojska z Marokka

GIBRALTAR 9.10. Wczoraj po południu 10 samolotów przeważnie trójmotorowych wystartowało z Ceuty do Algeiras, po czym przybyły 4 parowce z Marokka z wojskiem i sprzętem wojennym do Algeiras, a jednocześnie przybyły 2 parowce z Melilli, wioząc 4000 żołnierzy, t. zw. regularów. Ogółem przetransportowano z Maroka, jak się zdaje, 15.000 ludzi do Kadyksu, Algeiras, Sewilli i Jerez-de la Frontera.

Letni środek

Zestawiono kiedyś statystykę budżetów rodzin bezrobotnych. Wynikało z niej, że pomoc udzielana bezrobotnym przez rodzinę, ma dla najbiedniejszych bezrobotnych o wiele większe znaczenie, niż pomoc ustawowa.

Według obliczeń statystycznych J. Poniatowskiego, nadmiar ludzi zdolnych do pracy na wsi, wynosi 5 milionów osób. Pomoc dla bezrobotnych ograniczona jest do ludności miejskiej. Akcją pomocy dla bezrobotnych prowadzona przez Fundusz Pracy, objętych było w marcu 1935 roku 827 tys. osób.

Te fakty dają nam właściwe pojęcie o stosunku poczynań, zmierzających do ulżenia bezrobotnym, do ogromu potrzeb.

Zresztą sama pomoc bezrobotnym musi być zawsze pośrednikiem, chodzi nam przecież o podniesienie twórczości narodu polskiego, a nie o dzielenie zarobków. A każda pomoc bezrobotnym do tego się przecieć sprowadza.

Dla tego mimo całego uznania, z jakim odnoszą się należy do akcji pomocy dla bezrobotnych, trzeba sobie jasno powiedzieć, że nie jest to właściwy sposób rozwiązania zagadnień, których nawet nie chcemy nazwać palącymi, bo to wyświechtane słowo straciło już swoją siłę.

Trzeba ludziom dać pracę. Gdyby zgodność co do metod, jakim ten cel osiągnąć należy, była taka sama, jak zgodność co do samej zasady, to wiele rzeczy jużby się w Polsce zrobiło. Ale nie poprzestajmy na frazesach.

Po to, by w Polsce więcej ludzi mogło zdobyć pracę, musimy zwiększyć ilość narzędzi pracy. Po to, by ilość narzędzi pracy się zwiększyła, trzeba skończyć z wszelkim marnotrawstwem i pracy ludzkiej i jej owoców.

Trzeba skończyć z wszelkim ograniczeniem pracy i z wszystkimi instytucjami, służącymi temu ograniczeniu. A więc zarówno z kartellami, które mają psychozę ograni-

czenia produkcji, byle zdobyć wysoką cenę, jak i z tymi wszystkimi przejawami biurokracizmu, które tworzą pracę polskiego handlu, rzemiosła i przemysłu hatają.

Trzeba skończyć z marnowaniem dochodu społecznego zarówno przez nieoszczędną gospodarkę ciał publicznych, jak przez rozrzutność i dnośtek. Naród musi żyć w dyscyplinie oszczędności, bo inaczej nie potrafi szybko tworzyć potężnych narzędzi pracy, a więc i nie potrafi zatrudnić milionów bezrobotnych, nie potrafi nadrobić lat, straconych w okresie sanacyjnej, mało twórczej twórczości.

Trzeba skończyć z eksploatacją Polski przez obcy kapitał, który wykorzystując organizacje kartelowe i swój aparat bankowy, potrafił wywozić z Polski do 500 milionów złotych rocznie.

Trzeba skończyć z gromadzeniem potężnych fortun przez Żydów, którzy te fortuny potrafią wywozić ze sobą.

„LECZ CZUJĘ, CHOĆ PĘD SWYCH ZASTRZEŻEN TRZYMMAM USILNIE NA WODZY, ZE SERCU MEMU NAJBLIŻSI MALUCZCY I PRZEUBODZY — ZE WSZYSTKO, CO TYLKO JEST W DUSZY. Z NAJSZLACHETNIEJSZEJ PRZĘDZY LUDZKIEMU ODDAJĘ CIERPIENIU LUDZKIEJ POSWIĘCAM NĘDZY”.

Jan Kasprówic. „Księga ubogich”.

Spodziewane zmiany

Co będzie z min. Raczyńskim?

W ministerstwie skarbu oraz na placówkach zagranicznych spodziewane są w najbliższym czasie pewne zmiany personalne. Krążą pogłoski, że p. Raczyński, który ustąpił z min. rolnictwa, obejmie stanowisko podsekretarza stanu w min. spraw zagranicznych, ewentualnie stanowisko ambasadora polskiego przy Kwirynale, ponie-

waż dotychczasowy ambasador, p. Wysocki, ma przejść na emeryturę. Mówią również o możliwości objęcia stanowiska podsekretarza stanu w centrali przez ambasadora w Londynie, p. Edwarda Raczyńskiego, w takim razie placówkę londyńską objąłby dotychczasowy ambasador Polski w Waszyngtonie, hr. Potocki.

Nowa rola mariawitów

Podejrany rozrost sekty

Jak donosi „Głos Mazowiecki” ostatnio do „klasztoru” mariawickiego przybyło wielu „Ukraińców”, zapisujących się gwałtownie do braci „kozłowieckiej”. Między innymi zwraca uwagę niejaki Koziej, który podaje się za wyższego urzędnika z czasu rządów Petlury.

Ten napływ „nawróconych” zwraca uwagę w Plocku, i głośno się o tym mówi, że są osoby, które brały udział w wystąpieniach antypolskich i szukają schronienia w murach klasztoru plockich mariawitów. W każdym razie ten napływ Ukraińców jest mocno podejrzany.

Doniosła podróż kard. Pacellego

Pierwszy krok do nawiązania stosunków między Waszyngtonem a Watykanem

WASZYNGTON, 9. 10. — Przejazd do Nowego Jorku kardynała sekretarza stanu Pacellego przyciąga uwagę kół dyplomatycznych stolicy, które uważają, iż wizyta ta da okazję do półoficjalnego poruszenia sprawy przedstawicielstwa Stanów Zjednoczonych przy Stolicy Apostolskiej. Jak wiadomo, stosunki dyplomatyczne pomiędzy Watykanem a Stanami Zjednoczonymi przerwane zostały w r. 1863. Liczba katolików w Stanach Zjednoczonych wynosi obecnie około 21 milionów. W licznych kołach, a zwłaszcza wśród demokratów, panuje pogląd, iż byłoby rzeczą pożyteczną wznowienie stosunków, które utrzymują z Watykanem wszystkie kraje z wyjątkiem Z. S. R. R. Ponadto wielu Amerykanów, śledzących z sym-

patią kampanię antykomunistyczną w Niemczech, chętniej weszłoby na tę drogę za Papieżem.

Sprawa zażydzenia handlu polskiego

POZNAN, 9. 10. (tel. wł.). — Jak się dowiadujemy z biura Wielkopolski Związek Chrześcijańskich zrzeszeń kupieckich postawił on na porządek obrad Zjazdu Delegatów Naczel. Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego sprawę żydowską w handlu. Przedmiotem referatu będzie przeciwdziałanie penetracji żydów w handlu oraz sprawa metod odżywienia handlu.

Ustąpienie w. dyrektora Izby Przem. Handlowej

Jak się dowiadujemy ostatnio wynikiem w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Warszawie zatarg między prezesem Izby C. Klarnerem a wicedyrektorem p. Kuczewskim. Zatarg rozegrał się na tle sprawy wywiezienia lichwiarzy budowlanych (cegła) do Berez. Epi loziem zatargu było ustąpienie p. Kuczewskiego.

Nowy prezes apelacji warszawskiej

Nowomianowany prezes Warszawskiego Sądu Apelacyjnego, Kazimierz Rudnicki, opuszcza w b. tygodniu dotychczasowe swe stanowisko w Krakowie i obejmie urządowanie w stolicy z dniem 15 b. m.

Pogoda na dziś

Dziś — na Śląsku w Małopolsce, na Wołyniu i Podhalu: jeszcze na ogół chmurno i gdzie nie gdzie zanikające opady. W pozostałych dzielnicach: chmurno i miejscami mglisto, z roz-pogodzeniami. W całym kraju chłodno. Nocą i rankiem przymrozki. Slabe wiatry wschodnie i północno-wschodnie.

Trybuna przyjaciół i przeciwników

Samoistna Ukraina

Zanim zadamy sobie poważnie takie zapytanie odpowiedź ma inne. Czy ideologia ruchu ukraińskiego jest rzeczywistą wiarą tych milionów ludności które ma objąć — w myśl propagandy polityków ukraińskich — owa „Wielka Ukraina od Kaukazu do Lublina”? Czy przede wszystkim ta ludność przedstawia jednolity blok narodowy?

Okres próby

Okres lat 1918—1919 był dla ruchu ukraińskiego prawdziwym okresem próby. W warunkach wyjątkowo sprzyjających, przy rozbięciu Rosji i niemocy Polski Ukraina zdawała egzamin. Nie będąc obciążona jej kontą przegranej wojny z Polską, choć i to należałoby uczynić. Ale przyjrzyjmy się jej stosunkom wewnętrznym, od niej tylko zależnym. Czyż ten rozdział polityczny i wojskowy Ukrainy zachodniej i wschodniej nie mówi sam za siebie? Cały czas dwa rządy ukraińskie, dwa dowództwa wojskowe, dwie administracje cywilne, a wreszcie ten absurd, że w Kamieńcu Podolskim oba rządy, oba dowództwa, obie administracje funkcjonują długi czas obok siebie i nie tylko nie myślą się łączyć, ale następują sobie na pięty zbroją się przeciw sobie i w końcu jedne wojska łączą się z Polską przeciw bolszewikom, a drugie z bolszewikami przeciw Polsce. Egzamin wypadł dla idei Wielkiej Ukrainy wprost fatalnie, stwierdził w sposób niezbyt sztuczność całej ideologii ukraińskiego obozu.

Dwie Ukrainy

I cóż w tym dziwnego? Cóż bowiem łączy Małorusów nadnieprzańskich z Rusinami wschodniej Małopolski? Rasa? Można mieć duże wątpliwości, czy Rusin z pod Charkowa i z pod Lwowa to ten sam typ rasowy. Historia? Aż do Dniepru wadała kiedyś Polska ale dalej były stepy, kozactwo i Tatarzy, a po tym Rosja. Nad Dnieprem ciążyło ongiś wiekowe jarzmo tatarskie, nad górnym Bugiem, Sanem, Dniestrem i Prutem — nigdy. Po tym, gdy na zachodnim dorzeczu Dniepru stanęła Rosja, Galicja wschodnia pozostała nadal pod wpływem cywilizacji europejskiej, gdyż przypadła Austrii. A może religia? Całą zachodnią część tych ziem zamieszkiwali unicy. Unia z Rzymem od końca XVI w. związała tę ludność z cywilizacją Europy. Nadnieprze pozostał przy prawosławiu. Po tym Rosja zniszczyła unię w swym zaborze, ale to dopiero w XIX w. i po części tylko powierzone. Tymczasem cała wschodnia Małopolska w zasadzie trwała nadal przy unii brzeskiej. Zaś unia do połowy XIX w. — to był alfabet łaciński i polski język równouprawniony z rusińskim i rzymsko-katolicką księżką, odprawiający w cerkwiach nabożeństwa, narówni z księżmi unickimi. A język? Język Rusinów we wschodniej Galicji aż do połowy XIX w., aż do planowej działalności świętojurców był nieporównanie bliższy językowi polskiemu, niż rosyjskiemu. I dziś jeszcze, po blisko stuletnich rugach polszczyzny, język ten mniej różni się od polskiego, niż bliski polszczyźnie język słowacki, a każdy Polak, gdyby nie cyrylicy, mógłby bez znajomości rosyjskiego ze znaczną swobodą czytać ukraińskie dzienniki. A nawet struktura społeczna! Rusini ze wschodniej Małopolski wytworzyli już za stępy własnej inteligencji zawodowej i mieszczaństwa. Ukraina zachodnia — to społeczeństwo niemal czysto chłopskie, które w latach 1918—1919 posiłkowało się inteligencją rosyjską, czy polską i nawet nie wytworzyło dotąd własnego drobnego mieszczaństwa.

Wielka Ukraina — fikcja

Te wszystkie czynniki złożyły się na to, że w okresie przelomowej próby nie mogło być mowy o jednolitości politycznej Ukrainy. Okazało się, że Wielka Ukraina jest fikcją, gdyż zaprzeczyło jej życie. Nawet najśliszyszy czynnik w ideologii ukraińskiej, fundamentalne credo prof. Hruszewskiego, nienawiść do Polski nie zdoła Ukrainy zjednoczyć, czego dowodnym wyrazem stał się w r.

1919 układ polskiego wojskowego dowództwa z Petlurą!

Szał nienawiści minie

O tym wszystkim wschodnio-małopolski działacz wiedzieli już przed wojną. Na dowód przetoż własne słowa, drukowane w r. 1911 w sprawozdaniu z działalności lwowskiej „Czytelni Akademickiej”:

„My nie jesteśmy wrogami narodu ruskiego, co więcej, na podstawie tradycji historycznych Rzeczypospolitej uważać chcemy naród ruski za naród bratni. I dlatego to z całym naciskiem stwierdzamy, że zarówno nasze uczucia i nasza idea polityczna, jak i też stan faktyczny, zabra-

niają nam uważać partię ukraińską za reprezentantkę ruskiego narodu. Reprezentantką narodu, z którym nas sprężę wspólne wiekowe tradycje, wspólna dola i niedola, z którym razem przelewaliśmy krew na polach bitew, nie jest i być nie może partja, która za cel swój postawiła sobie wykopać przepaść między bratnimi ludami. Chwilowy szal nienawiści minie, a narodów, związanych wiekami wspólnego życia, nie potrafi rozzerwać historyczna fikcja i nie licząca się z niezmierną zbrodniczą agitacją”. (sprawozdanie „Czyt. Akad.” za rok 1910 str. 51).

(Nowy Ład, Tadeusz Gluziński „Samoistna Ukraina”).

„Abyśmy byli głowami, nie ogonami” Żydzi we Francji i w Algierze

Benedykcyjny żydów sefardyjskich podczas wycieczki Jom Kipurowej: „Spraw Boże byśmy byli głowami, a nie ogonami”.

Znana jest nienawiść arabów i żydów, ale kto by pomyślał, że jest kraj, gdzie żydzi z arabami wspólnie biją... Francuzów, w epoce premiera Bluma i frontu ludowego i gwoli temu ostatniemu.

Prasa francuska, nie tylko ta nacjonalistyczna i ta żydożerca, ale nawet ta umiarkowana, nawet obiektywna zawsze „Illustration” ujawnia podszewkę ruchu komunistycznego, panoszącego się obecnie w Algierze i grożącego zagładą osadnictwu francuskiemu.

Tubylcy rządzą strajki, palą i niszczą pola uprawne i winnice, a wszędzie na ich czele żydzi, żydy, żydy. Rozruchy są skierowane przeciwko religii mahometanńskiej, przeciwko własności rolnej i wreszcie przeciwko Francji. Mordercami ludzi i drzew nazywają Syjoniści arabów palestyńskich, ale te same czyny dokonywane przez arabów algierskich pod batutą żydowskich agitatorów, są „ruchem wolnościowym”.

Francuz, broniąc ojczyzny, bywa lwem, ale broniąc swojej wierności, staje się tygrysem. Koloniści francuscy chwycili za broń, organizując związki samoobrony, a prasa francuska niedwuznacznie zapytuje, czy przybędą żydowski nie nadużył praw gościnności i daje do zrozumienia, że może lepiej nadać pełnię praw obywatelskich zasłużonym wojskowym tubylcom, a wykluczyć poza nawias społeczeństwa żydów, którzy nie potrafią uszanować praw posiadania Francji na terenie Algieru.

Tygrys tymczasem mruczy, przypomina żydom, że w razie większej katastrofy politycznej w Algierze, oni przede wszystkim zostaną przez tubylców wyróżnieni, jako element pasywny i zniechęcony; tygrys tylko mruczy, ale jest obawa, że podrażniony wyręczy w tej czynności arabów i sam się załatwi z żydami przynajmniej na terenie Algieru.

Sojusz rexistów z Flamandami W przededniu decydujących zmian w Belgii

PARYŻ, 9.10. Radykalno-narodowy dziennik flamandzki „De Schelde” zamieszcza artykuł o możliwości bliskiej współpracy flamandzkiego ruchu narodowego na czele którego stoi poseł Staf de Clerqu z ruchem rexistów Degrela. Pogłoski o przygotowywanej się współpracy obu grup obiegają już dawno w kołach politycznych gdzie spotykały się jednak z czym sceptycyzmem, ze względu na skrajnie przeciwne cele obu ugrupowań, z których jedna — flamandzka — głosiła hasło własnej państwowości, podczas gdy rexistów, którym przywódcą jest walończyk, stawili sobie za cel zmocnienie wewnętrznej i zewnętrznej siły państwa belgijskiego. Porozumienie obu ugrupowań dokonało się na płaszczyźnie kompromisu w myśl którego ruch rexistów w programie swym uwzględnił ideę federacyjną. Wspólnym celem który doprowadził do połączenia obu grup, jest obrona przed nie-

zagadnienie żydowskie rozwija się konsekwentnie i jeśli tak dalej pójdzie, to dołączymy się do chwili, że role się zmienią i nasi ambasadorowie będą następców Bluma przekonwali o konieczności zastosowania łagodniejszego kursu wobec żydów.

Żyd francuski szczeni się, że był dreyfusardem, że obecnie jest komunardem, i stawia coraz wyż-

sze stawki, zapominając, że gra staje się hazardem.

Francuz tymczasem przypomina, że żyd we Francji jest tylko bastardem.

Żydzi modlą się: „Spraw Boże, abyśmy byli głowami a nie ogonami”. Nie rozumieją jednak, że polityka prowadzona przez nich we Francji jest polityką ogonów, upojonych zwycięstwem.

Proces o zajęcia w Knyszynie Akt oskarżenia 13 rolników

Wczoraj 9 października rozpoczął się w Knyszynie na sesji wyjazdowej sądu proces 13 młodych wieśniaków oskarżonych o udział w zbiegowisku publicznym, występne pozabawienie wolności i

narażenie życia ludzkiego na niebezpieczeństwo.

W świetle aktu oskarżenia sprawa miała przebieg następujący. Dnia 23 maja r. b. skradziono gospodarzowi z Brzezina, Janowi

Niebywały pomysł Marka Feinbeina

Władze śledcze zlikwidowały na terenie stolicy niezwykle sensacyjną i wyrafinowaną aferę szantazową na tle orderomanii, ofiarą której to afery padło wiele firm przemysłowych stolicy.

Początek tej afery datuje się od kilku miesięcy, mianowicie od okresu przygotowań do powitania papieskiego nuncjusza, kard. Marmaggięgo. W tym czasie zaczęła składać wizyty rozmaitym wybitnym osobistościom i wysokim urzędnikom państwowym nie jaki Tadeusz Skibiński. Zapowiadał on, że jest członkiem komitetu powitania nuncjusza i może załatwić nadanie orderu papieskiego św. Jerzego. Skibiński przedstawiał wszystkim kwestionariusze z prośbą o wypełnienie i odeślanie mu. Wiele osób skusiło się na łatwe zdobycie efektownego orderu i wypełnione kwestionariusze Skibińskiemu odesłało.

Te kwestionariusze oraz pisma odręczne wykorzystał Skibiński do ukartowania pomysłowej afery. Po pewnym czasie szereg firm zameldowało władzom, że zgłaszali się doń b. legionista Tadeusz Wojdyło i pośrednik handlowy, Marek Feinbein, proponując załatwienie w urzędzie patentowym rozmaitych spornych spraw, dotyczących wynalazków. W jednej z fabryk elektrotechnicznych Wojdyło wyłudził 3.000 zł. W wyniku dochodzenia ustalono, że Wojdyło był właśnie tym osobnikiem, który razem ze Skibińskim przyrzekał dygnitarzom order. Użył on odręcznych pism dla udowodnienia rzekomo bliskich stosunków, łączących go z dygnitarzami. Obu aferzystów aresztowano. Wojdyło został przeniesiony do więzienia na „Pawiaku”, zaś Feinbeina zwolniono do rozprawy sądowej za kaucją.

Widmo głodu na Podhalu

Panująca od szeregu dni na Podhalu niepogoda, połączona z zimnem i opadami śnieżnymi i deszczami uniemożliwia wszelką pracę w polu. Ponieważ wielu wieśniakom już na wiosnę brakowało ziemniaków, a w niektórych okolicach zbiory owsa nie zostały ukończone, jak również są trudności z paszą dla bydła, sytuacja ludności przedstawia się bardzo poważnie. Wskutek niepogody nie można też przystąpić do siewów.

O cztery miliony odszkodowania za połowę puszczy Świsłockiej

Druga część głośniego procesu o wykonanie prawomocnego wyroku

Wielką sensację wywołało swego czasu odebranie Naczelnej Dyrekcji Lasów Państwowych przez

Demonstracje wywrotowców w Wilnie

W Wilnie w związku z procesem zamachowca Prettyckiego, grupa wywrotowców żydów urządziła demonstrację antypańsiwową. Wywrotowcy wznosili okrzyki na cześć skazanego Prytyckiego oraz przeciwko rządowi. Kilku wywrotowców żydów policja zatrzymała.

komornika połowy Puszczy Świsłockiej i oddanie jej potomkom generała W. P. z okresu powstania listopadowego Tadeusza Tyśkiewicza. Obecnie toczy się proces niejako o drugą połowę puszczy, gdyż Naczelna Dyrekcja Lasów w 1932 roku odmówiła wykonania wyroku prawomocnego sądu sądującego całą Puszcze Świsłocką o obszarze 83.758 ha. lasu na rzecz spadkobierców Tyśkiewicza.

Ta odmowa naraziła spadkobierców gen. Tyśkiewicza na straty, które obliczają na 4 miliony złotych, wobec tego, że po upływie dwóch miesięcy od uprawomocnienia się wyroku, weszła w życie specjalna ustawa, nakładająca na potomków powstańców podatek nieprzewidywany ogólnymi przepisami. Gdyby więc Naczelna Dyrekcja Lasów prawomocny wyrok wykonała przed wejściem w życie ustawy o t. zw. podatku powstańców, to potomkowie generała Tyśkiewicza otrzymaliby całą Puszcze Świsłocką, a nie tylko jej połowę.

W sądzie okręgowym pełnomocnicy powodów adwokaci: Władysław Szyszowski i Władysław Nadratowski oświadczyli, że o ile Naczelna Dyrekcja Lasów Państwowych odda ich mocodawcom drugą połowę Puszczy Świsłockiej dobrowolnie, to zrękną się

odszkodowania w wysokości 4 milionów, na które opiewa wysokość pozwu.

Na prośbę zainteresowanych sąd okręgowy wydał narazie wyrok wstępny co do zasady pozwu, a mianowicie uznał, że na skutek odmowy wykonania wyroku prawomocnego sądu sądującego całą Puszcze Świsłocką, odszkodowanie osobom zainteresowanym się należy i wobec tego mają prawo dochodzić go od Skarbu Państwa.

Oficjalna władza o aresztowaniu Radka

MOSKWA, 8.10. Wiadomość o aresztowaniu Karola Radka znalazła potwierdzenie w kołach oficjalnych. Pogłosce o jego objęciu koła oficjalne zaprzeczają. Głównym powodem aresztowania Radka jest to, że wiedział on o działalności trockistów i zino-wiewowców, lecz nie doniósł o tym właściwym władzom. Według wszelkiego prawdopodobieństwa, Radkowi zostanie wytoczony proces.

Wiadomości o aresztowaniu Piatakowa, zastępcy komisarza ludowego wielkiego przemysłu, koła oficjalne ani nie potwierdzają, ani nie zaprzeczają.

Prezydent Azana.
Travasso delle Idee.

Nadmierna goriwość ukarana policji: nt siastzował nakaz rewizji

W Sądzie Okręgowym w Ostrowi Wlkp. odbyła się rozprawa przeciwko st. posterunkowemu policji śledczej z Rawicza, Goździejewskiemu, oskarżonemu z art. 187 K. K. Na nakazie przeprowadzenia rewizji Goździejewski wydrapał imię i nazwisko, wypisując na tym miejscu inne, i na podstawie tego sfałszowanego dokumentu przeprowadził rewizję domową u członka Stronictwa Narodowego w Rawiczu, Józefa Paździora. Sąd skazał Goździejewskiego na 6 miesięcy więzienia z zawieszaniem kary na dwa lata.

Notowania giełd warszawskich

GIEŁDA PIENIĘŻNA

Dewizy: Holandia 282,35; Berlin (sprzedaż) 212,78, kupno 211,94; Bruksela 89,50; Londyn 26,06; Nowy Jork (kabel) 5,31 3/8, kupno 5,30 1/2; Paryż 24,86; Sztokholm 184,40; Zurych 122,40; Wiedeń (sprzedaż) 99,26, kupno 98,80).

Papiery procentowe: 7 proc. pot. stabilizacyjna 50,00 (500 dol.) 50,00 (w proc.); 3 proc. pot. prem. inwest. I em. 64,50, II em. 65,25; 8 proc. pot. prem. inwest. serwiowa I em. 79,00, II em. 80,00; 4 proc. państw. pot. premiowa dolarowa 49,00; 5 proc. konwersyjna 52,00 — 52,50; 6 proc. pot. dolarowa 74,50 (w proc.); 8 proc. L. Z. Tow. kred. przem. polsk. fund. 91,00 (w proc.); 4 1/2 proc. L. Z. ziemskie seria V 46,00 — 45,50; 5 proc. L. Z. Warszawy (1933 r.) 54,50 — 53,75 — 54,25; 5 proc. L. Z. Łodzi (1933 r.) 47,50 — 47,75; 6 proc. oblig. m. Warszawy 6 em. 54,75.

Akcje: Bank Polski 109,00—109,50; warsz. Tow. fabr. cukru 29,25 — 28,25 — 28,50; Lipów 14,75; Modrzyń 6,50; Ostrowiec 82,00; Starachowice 86,25 — 86,00; Haberbusch 40,00.

W obrotach prywatnych: 4 proc. pot. konsolidacyjna (odcinki grubsze) 49,75 (drobniejsze) 48,25 — 48,50; 3 proc. renta ziemiska (1000

zł.). 51,00; pożyczki dolarowe: 8 proc. pot. z r. 1925 (Dillonowska) 76,50 — 76,00 — 77,50 (w procentach); 7 proc. pot. Śląska 64,00 — 65,00 (w proc.); 7 proc. pot. m. Warszawy (magistrat) 63,75 — 64,50 (w proc.).

GIŁDA ZBOŻOWA

Ceny za 100 kg. parytet wagon Warszawa w handlu hurtowym, ładunkach wagonowych za gotówkę. Kursy ustalone na podstawie cen giełdowych. Pszenica jednolita 753 g/l od 26,00 do 26,50. Pszenica zbierana 742 g/l 25,50 — 26,00. Zyto i standard 700 g/l 17,50 — 17,75. Owies — 16,25 — 17,50. Jęczmień browarny 24,00 — 25,50. Groch polny 18,00 — 19,00. Rzepak z mowy i kietni 39,50 — 40,50. Konieczna czerw. bez kan. o czyst. 97 proc. 110,00 — 120,00. Konieczna biała bez kan. o czyst. 97 proc. 125,00 — 135,00. Mąka pszenna gat. I wyciągowa 0 — 20 proc. 43,00 — 44,00. Mąka pszenna gat. II-D 45 — 65 proc. 42,00 — 33,00. Mąka żytnia gat. I 0 — 50 proc. 27,00 — 28,00. Mąka żytnia posiednia ponad 65 proc. 16,50 — 17,00. Otręby pszenne grube przem. stand. 13,00 — 13,50. Otręby żytnie przem. stand. 11,00 — 11,50. Makuchy rzepakowe 15,25 — 15,75. Ogólny obrót 2.119 ton, w tym żyta 627 tonn. Tendencja mocniejsza.

Polemika

Wrzawa około wystąpienia p. Rosego na Komisji Ligi Narodów nie ustaje. Organ konserwatyistów krakowskich mruczy z zadowolenia.

Zbyteczny przymiotnik

„Czasowi“ uderzyło to głowo, bo on to przecie pomieścił słowne artykuły Zabotyńskiego i innych w sprawie emigracji żydowskiej z Polski. Toteż puszu się, jak paw i chadza w glorii.

„Sądymy, że nie będzie to z naszej strony obławem niemądrej pyszalkowości, jeśli stwierdzimy, że lamy naszego pisma dały pierwsze początek poważnej i rzeczowej dyskusji w sprawie żydowskiej. Rzuciliśmy hasło emigracji żydów, przeciwstawiając się jednocześnie bardzo stanowczo wojującemu antysemityzmowi. Wyraziliśmy zdanie, że kwestia żydowska winna być rozwiązana nie w walce z żydami, a przy ich współdziałaniu.“

Spieszmy „Czas“ uspokoić. O „niemądrej“ pyszalkowości w organie stańczyków nie wolno nikomu mówić. Ten przymiotnik należy opuścić.

Niewyraźnie

Sukces „Czasu“ stawia pod znakiem zapytania żydowska „5 rano“.

„Nam, żydom w Polsce, mówi się jedno, tam, w Lidze Narodów, głosi się drugie.“

Jeżeli mamy być szczerzy, powiedzcie to naszymi słowami: to wszystko jest zrobione na użytek wewnętrzny, by pokazać, że robi się coś i to nie byle co, lecz nawet bardzo wiele, dla załatwienia sprawy żydowskiej.

Jeżeli można powiedzieć w Genewie, że my, żydzi, posiadamy „władną strukturę zawodową“, może się kto z tym za granicą zgodzić lub nie. Ale powiedzcie, że pieniądze na emigrację dadzą inni i to za granicą, chyba sami autorowie tego pomysłu nie wierzą, by się tamci na to zgodzili... I dla tego podsyca się w nas wrażenie, że to wszystko jest zrobione na użytek wewnętrzny: „patrzcie, jak przemawiamy w sprawie żydowskiej do Ligi Narodów, do świata, do żydów z zagranicą, takim a nie innym tonem.“

Pozostawiamy naszemu M.S.Z. wyjaśnienie, czy istotnie taki jest cel wystąpienia p. Rosego. A może odpowie na to „Czas“, bo pismo żydowskie wiąże niedwuznacznie artykuły w „Czasie“, wystąpienie p. Rosego z tą własną, cyfrową interpretacją.

Na dobitkę „5 rano“ pomawia brzydko naszą delegację genewską:

„Wiedzą delegaci polscy w Genewie lepiej od nas, że w Anglii przesadzono już kwestię ponownego podziału kolonii i że o tym nikt już poważnie nie myśli. Wiedzą też o tym, że nie Liga Narodów będzie decydowała o przydziale kolonii. Wreszcie wiedzą, że jeżeli będzie mowa o koloniach, to chyba w planach podziału zysków z przyszłej zwłocześnie wojny... Czekaj więc łaska łaska.“

Carramba! To zaczyna wyglądać już grubo nieprzyzwoicie z tymi żydowskimi insynuacjami! Chyba przecież delegacji nasi w Genewie tego nie wiedzą!

Coś naokoło tego sukcesu „Czasu“ robi się niewyraźnie.

Za dużo Polaków

A tu „Nowy Dziennik“ do reszty rozpraszają złudzenia:

„Możemy wymigiwać dobrowolnie podobnie jak to czyniliśmy dotychczas, i podobnie, jak to czynią inni nieżydowscy obywatele Polscy. Żądanie opuszczenia przez nas miast dla zrobienia miejsca chłopom uważamy i uważać będziemy nadal za próbę wywłaszczenia nas z prawnie zdobytego stanu posiadania, za próbę podważenia praworządności, za próbę analogiczną do konfiskowania majątku obywatela X na rzecz obywatela Z. Za bezprawie będziemy również uważali tworzenie tzw. „sztucznych tłuścio“, mającego nam obrzydzić życie w Polsce i zmusić nas do emigracji.“

A dla tych wszystkich, którzy twierdzą, że żydzi pchają się do handlu, „Nowy Dziennik“ ma gotową odpowiedź:

„Po raz pierwszy i pierwszy oświadczamy, że: Żydzi wezmą się do każdej pracy, którą im się w Polsce zaofiaruje. Zostaną urzędnikami państwowymi, zostaną robotnikami przemysłowymi, zostaną rolnikami, zostaną rzemieślnikami, zostaną sędziami, listonoszami itd.“

Gotowi nawet księżmi zostać, byle nie emigrować. Tak więc w wyniku ankiety „Czasu“ oferta żydowska, że gotowi wszędzie zająć nasze stanowiska. W Polsce nie jest ich wcale za dużo. Wprost przeciwnie, w Polsce zmieściłoby się ich więcej, tylko w Polsce jest za dużo Polaków.“

Towar czy goście?

Haniebnie przyskrzynił nas „Nasz Przegląd“. Stanowisko niektórych czynników, chcących Polaków wywozić za morza, nazwał dosadnie handlem żywym towarem. A teraz nam się dostało!

„Pięknie, ale mimowoli ABC skompromitowało własną partię. Jeżeli wywożenie ludzi jest „handlem żywym

Związek Nauczycielstwa Polskiego Okłamuje społeczeństwo

Pan Madej pisze

W niektórych pismach warszawskich z dnia 8 b. m. ukazało się sprostowanie, w którym ZNP. stara się odeprzeć i podważyć moje przeciwko niemu zarzuty, sformułowane w drugim liście otwartym do Członków ZNP., drukowanym w Nr. 101 Zetu.

Do likiaty czy oryginały

Wyjaśnienie ZNP. brzmi: „Wobec zamieszczenia na łamach kilku pism niezgodnych z rzeczywistością wiadomości o ofierze nauczycielstwa na Fundusz Obrony Narodowej — Związek Nauczycielstwa Polskiego komunikuje, że: 1) Związek Nauczycielstwa Polskiego złożył w dniu 18 września b. r. w biurze budżetowym Ministerstwa Spraw Wojskowych za pokwitowaniem Nr. 4100, podpisanym przez szefa biura, płk. Groska, 100 obligacji Pożyczki Narodowej od Nr. 3377801 do Nr. 3377895 i od Nr. 3377896 do Nr. 3377900 na Fundusz Obrony Narodowej.“

2) Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego, zgodnie z porozumieniem, zawartym z Naczelnym Komitetem Uczczenia Pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego w dniu 25 września b. r. wpłacił na rachunek Naczelnego Komitetu kwotę 23.000 zł., która obejmowała między innymi ofiary, nadesłane przez Lubelski Okręg Związku na ogólną kwotę 21.004 zł. 48 gr.“

Czyste czy nieczyste

Należy stwierdzić, że obydwa punkty, które Związek wyjaśnia, nie zostały wyjaśnione dla Związku pozytywnie. Związek zamilcza, że ofiarowane obligacje Pożyczki Narodowej są duplikatami skradzionych obligacji, a więc nie mają kuponów, które realizowane być mogą przez tego, kto posiada oryginały obligacji. Z ofiary Związku F. O. N. nie będzie miał przez wiele lat żadnej realnej korzyści. Dodać należy, że wartość kuponów, realizowanych corocznie, wynosi 6.000 zł. Przepadły więc kupony na znacznie większą sumę, niż to podałem w liście otwartym. Proszę F. O. M. o stwierdzenie, czy obligacje są z kuponami, czy bez? Czy są to duplikaty, czy oryginały?

W Nr. 5 „Głosu Nauczycielskiego“ z b. r. czytamy w artykule „Wymowa deklaracji“: „Naszą ofiarę pieniężną traktujemy oczywiście jako symbol“ (tadny symbol)... „Chodzi o intencję ofiarodawców“ — czytamy dalej. Otóż śniem mniemać, że nie były to czyste intencje, które złożyły tak nieczystą ofiarę, przy równoczesnym reklamowaniu owego czynu. Czy społeczeństwo ma prawo żądać, by Zarząd Główny Z. N. P. postępował jak przystało na organizację nauczycielską?

Pożyczka

Drugi punkt wyjaśnienia Z. N. P. potwierdza w całej rozciągłości moje podejrzenia. Zarząd Główny Z. N. P. otrzymał przed rokiem od okręgu lubelskiego sumę, jak sam podaje, 21.004 zł. 48 gr., kwotę pochodzącą od ogółu nauczycielstwa tego okręgu, a przeznaczoną na Fundusz Uczczenia Pamięci Marszałka. Sumę tę wpłacił dopiero w dniu 25 września b. r. Dopiero we wrześniu bowiem porozumiał się z Komitetem Uczczenia Pamięci Marszałka. „Cały więc rok zużytkowywał

towarem“, to wszak nie przestaje nim być, gdy owym towarem są żydzi. Tym bardziej, że zmuszanie do emigracji żydów nosi szczególnie jaskrawą cechę handlu żywym towarem, bo żąda się za ten „towar“ zapłaty od innych narodów. „Irdno smrotniej siebie samego wychłostać!“

Musimy się obronić. Wywożenie bezrobotnych Polaków z Polski dla „uokowania“ tego wywozu za morzami nazwalimy handlem żywym towarem. Natomiast wywożenie żydów z Polski za morza, czy nawet na naszego satelitę nie jest handlem żywym towarem. Po pierwsze dlatego, że Polacy tym procederem nie umieją i nie lubią się zajmować. Powtóre dlatego, że wywóz żydów z Polski — to tylko poprostu akcja, opróżniająca mieszkania z nieprzonych gości, by je oddać na użytek gospodarza.

te kwotę we własnym zakresie i w orbicie własnych interesów.

Zapytuję, czy takie postępowanie Zarządu Głównego Z. N. P. licuje z kodeksem honorowym? Mam wrażenie, że wchodzi nawet w kolizję z kodeksem karnym. Przestępstwo jest tym większe, że ofiara owa pochodzi od ogółu nauczycielstwa okręgu lubelskiego,

a nie tylko od związkowców.

Wolno więc przetrzymywać pieniądze społeczne? I do tego jeszcze po tym wyjaśnić wykrętnie i mylić znów opinię publiczną? Proszę okręg lubelski o podanie daty (aby nie było nieporozumień), kiedy suma owa została Zarządowi Głównemu Z. N. P. przekazana.

Co Związek wyjaśnia, a co stara się ukryć i zatuszować? Jak długo jeszcze ludzie z Zarządu Głównego Z. N. P. będą bałamucili opinię publiczną i prowadzić ją na pasku? Cierpliwość bałamuconego społeczeństwa i nauczycielstwa związkowego ma jednak swoje granice.

Antoni Madej

Podpalacze świata spiskują

Largo Caballero dyktator czerwonych w Hiszpanii (z lewej strony) w rozmowie z sowieckim posłem w Madrycie Rosenbergiem (z prawej strony). Ostatnio, jak wiadomo, sowieci zagroziły jawną interwencją w Hiszpanii.

Zdrowie w niebezpieczeństwie

Handel lekami w rękach żydów

Hurtowne i przedstawicielstwa żydowskie

Jak w każdej innej dziedzinie, tak i w handlu artykułami medycznymi żydzi, szukając łatwego zarobku, znajdują go przede wszystkim w handlu hurtowym. To też obecnie większą część środków leczniczych, choć nie jest produkowana przez żydów, przechodzi przez ręce żydowskie zanim dostanie się do aptekarza - detalisty.

Wielkie hurtownie żydowskie

Prawie wszystkie hurtownie warszawskie, które sprzedają z zagranicy specyfiki, mają na składzie krajowe wyroby lecznicze, są w rękach żydowskich.

Przytoczymy tu nie wszystkie, lecz tylko największe firmy. Warto przy tym zaznaczyć, że ukrywają się one nieraz pod polskimi nazwami — jak np. „Hurtownia Aptekarzy Polskich“, której właścicielem jest żyd Orański. Ogromny dom przemysłowo - aptekarski na Długiej 42 jest własnością Szpinaka Arona, a trzecia warszawska hurtownia należy do Oстера Goldwichta.

Żydzi maskują się

Żydzi wykupując polskie firmy zostawiają dawne nazwy, aby nie razić społeczeństwa polskiego i łatwiej oddać artykuły do rąk sprzedawcy.

Tak np. znany proszek od bólu głowy „Kowalski“ pochodzi z wytwórni „Ap. Kowalski“, wcale nie ma za właściciela Kowalskiego, lecz żydów Goldberga i Seleckiego. Tak samo spółka „Pharmedia“ jest właściwie własnością żyda Archichowskiego, który jest jednocześnie jej dyrektorem.

Żydowskie przedstawicielstwa

Osobną dziedzinę stanowią przedstawicielstwa specyfików za granicznych. I tak wymieniany już Arcichowski reprezentuje niemiecką firmę Knoll. Specyfik „Uricedin“ wprowadza w błąd, gdyż nosi napis „wyrób polski“ — a w istocie — wytwórnia „Uricedinu“ jest w Niemczech i należy do Stosheina, a licencję posiada żyd Finkelstein. Firma Bayera z Budapesztu (wyrób Pargenu) i szwajcarska firma wyrabiająca Hematogen, są reprezentowane przez Salzmanna. Żyd doktor Klamkin jest przedstawicielem wielkiej holenderskiej firmy „Organon“, wytwarzającej wiele organo - preparatów, zaś żyd Kleiner reprezentuje fabrykę Leo (Insulina).

Czyja wina?

Ostatnio nawet apteki przechodzą w ręce żydowskie, gdyż odstępowane są koncesje na nie

przez poprzednich właścicieli. Tak np. w Grodnie pięć aptek (wszystkie jakie są w mieście) jest w rękach żydowskich. Przy tym i tu żydzi się maskują — np. „Apteka Franciszkańska“ — zdawałoby się że nazwa pochodzi od Franciszka — należy do Weintrauba i Lichtenfelda.

Przynajmniej tego jest z jednej strony oddawanie przez przedsiębiorstwo niemieckie licencji żydom a nie Polakom, z drugiej strony odpowiedzialność spada na aptekarzy, którzy nie zwalczyli tego stanu rzeczy, a przeciwnie odstępowali koncesje magistratom żydom.

Litwinow, jako anioł pokoju.

„Wozroźdzenie“

To jest tak:

Niebezpieczeństwo grozi

Państwa w których podjęto gruntowną przebudowę ustroju, z reguły nie są groźne dla pokoju międzynarodowego w początkowym okresie tej przebudowy. Dopiero wtedy, gdy przebudowa ta zbliża się do końca, powstaje zagrożenie do ekspansji nazewnatr, do narzucenia swych ideałów obcym. Grozi to jednak jeszcze i w drugim wypadku. Wtedy, gdy kierunek wprowadzających przemiany, napotka na poważne przeszkody, groźące zagładą.

Istnieją poważne dane, że stan taki może nastąpić w dzisiejszej Rosji. Wskazuje na to rozprawa „z trockistami“. Na inną przyczynę wskazuje Ryszard Wraga w artykule swym wydrukowanym w „Ilustrowanym Kurjerze Codziennym“.

Dominantą tych nastrojów mas młodego pokolenia narodu Związku jest nacjonalizm, ale nie ten nakazany, zbiorowy, państwowy nacjonalizm sowiecki, lecz indywidualny; nacjonalizm niejednokrotnie przechodzący w wyraźny szowinizm, nie godzący się z polityką eksploatacyjnego centralizmu, który wyraźnie proteguje interesy wielkoroskie ze szkoda innych republik związkowych. Rozbieżność tendencji centrali i poszczególnych narodów są coraz bardziej wyraźne, a okazyj do zaognień i tarć jest coraz więcej.

Trudno jest określić, w jakim stopniu centrala moskiewska zdaje sobie sprawę z tych trudności wewnętrznych, tak komplikujących jej życie państwowe. Przypuszczalnie i tu zarówno, jak w ocenie sytuacji zewnętrznej, aparat informacyjny upraszcza elementy, nie widzi istotnych niebezpieczeństw i źródeł opozycji. Strach przed oporem nakazuje jej fingować procesy, niszczyć każde najsłabsze ognisko ewentualnego buntu, aczkolwiek bunt ten tkwi już nie w jednostkach, lecz w całym narodzie.

Do świadomości Centrali dochodzi tylko ogólny stan zaniepokojenia, chaosu i niepewności, ciągłego oczekiwania i poszukiwania nowych hasel. Potęguje to jeszcze bardziej jej nerwowość i utrudnia racjonalność i przemyślenie posunięć politycznych, zarówno wewnętrznych, jak też i zewnętrznych.

Dlatego bacznie trzeba się przyglądać naszemu wschodniemu sąsiadowi.

Kolce bez róż

Kontredans

Od kwietnia b. r. stanowisko naczelnika działu ogólnego w wydziale technicznym tymczas. zarządu m. st. Warszawy kolejno zajmowali: 1) płk. Krański - Landau, 2) inż. Okęcki, 3) inż. Rohn, 4) płk. Mroczyński i 5) inż. Mańkiewicz. Niewiadomo ile taka kawałdka zwolnionych lub przesuńniętych w urzędowaniu koczowała miasto. Podobno kontredans nie jest. bynajmniej zakończony.

P. Starzyński woli żydów

Zmiany w komisarskim zarządzie Warszawy

Od pewnego czasu do wydziału technicznego Zarządu miejskiego przyjmuje się żydów. Mię-

dzy innymi przyjęto na stanowisko zastępcy naczelnika wydziału inż. Zamenfusa z pochodzenia żyda, oraz mierniczych — żydów.

Rozwiązanie loży masonskiej w Ostrowie

Na mocy Zarządzenia władz rozwiązano w Ostrowie lożę masonską pod nazwą: „Zum Tempel der treue im Osten“. Na likwidatora loży województwo zatwierdziło p. Beweszyńskiego, który część majątku loży sprzedał z licytacji, a część przekazał muzeum w Poznaniu, m. in.: bibliotekę loży przekazano bibliotece uniwersyteckiej w Poznaniu. Reszta przedmiotów umieszczona będzie w muzeum w Ostrowie.

Inżynierowie katolicy poprą młodzież katolicką

Zarząd główny Z. P. I. K. zwa wszystkich inżynierów Polaków katolików do wyjętej pracy w organizacjach, których są członkami, by uchwały kongresu Skargowskiego zrealizować jak najprędzej.

Ustawowe uznanie katolicyzmu za religię panującą, katolickie prawo małżeńskie, szkoła wyznaniowa, zmiana ustroju w oparciu o encyklikę papieską, rozwiązanie sprawy żydowskiej — to postulaty i cele dążeń Z. P. I. K. Polscy inżynierowie katolicy poprą młodzież akademicką w jej pracy nad odrodzeniem narodu. Wyróżają podziw narodowej Hi-

Słuszne żądanie kupiectwa

CIECHANÓW, 9. 10. Tutejsze Stowarzyszenie Kupców Polskich uchwaliło na walnym zebraniu członków wniosek, domagający się ustawowego zabronienia żydom produkowania i sprzedaży dewocjonalij chrześcijańskich.

„Głos Chin” z Szanghaju Zaby i karaluchy w mleku

Radio na egzotycznych kontynentach Wyniki nocnej kontroli na dworcach warszawskich

Rozgłośnie w Azji i w Afryce

Radiosłuchacze, których najmiłszym sportem jest „złapanie”, egzotycznej stacji wiedzą dobrze, że były dotychczas dwa kontynenty, najmniej radiofonizowane: Azja i Afryka.

Obecnie jednak Azja zasługuje coraz bardziej na lepszą opinię: Japonia i Jawa pokryte są już całą siecią krótkofalówek, a ostatnio przystąpiły do radiofonizowania swych wielkich przestrzeni i Chiny. Szanghaj posiada rozgłośnie, nadające w kilku językach, podobnie i inne większe miasta chińskie. Zorganizowano również zjednoczoną propagandę broadcastingową, popieraną przez rząd i mającą specjalnie ułożone programy. Według doniesień korespondentów propaganda ta dąży do utworzenia stacji krótkofalowej o wielkiej mocy, którą słyszeć będzie można na całym Wschodzie, oraz w Ameryce a nawet i w Europie. Stacja ta ma być „głosem Chin”, idącym na cały świat.

Z radiofonizacją Azji zaczyna być więc coraz lepiej. Inaczej z Afryką. Ta część świata, tak bliska Europie, jest nietylko mało radiofonizowana ale i bardzo słabo w Europie słyszalna, co jest tym dziwniejsze, że europejskie stacje odbierane są w Afryce doskonale.

Jedną z głównych przyczyn tego stanu rzeczy jest słaba moc rozgłośni afrykańskich. Jedynie tylko krótkofalowa radiostacja w Johannesburgu ZJTJ ma 5 kw. oraz Marokko — 10 kw., moc pozostałych rozgłośni wynosi przeważnie około 500 watów.

Jedną z najlepiej znanych krótkofalówek afrykańskich jest Nairobi w Kenji, o sile 500 watów, nadająca na fali 49,31 m. Najlepiej chwycić ją między godziną 19.00 a 20.00. Rozgłośnie tę słychać niestety czasem, tylko, zato bardzo dobrze.

Johanesburska ZJTJ romantycznie położona na „złotym brzegu” nada-

je na fali 49,2 i choć nazywa się tylko „doświadczalna” — pracuje jednak codziennie. Złapać ją jest jednak trudno mimo stosunkowo dużej mocy nadawczej. Powodem tego jest nieświetna obsługa. Podobno teraz stan rzeczy ma ulec poprawie wobec zmiany zarządu, która nastąpiła po zreorganizowaniu radiofonii afrykańskiej na wzór B. B. C. brytyjskiej.

Następna z egzotycznych rozgłośni afrykańskich jest Lobito w Angoli krótkofalówka CR6AA, nadająca na fali 41,8 m w środy i soboty od 20.30 do 22.30, o sile 500 watów. Inna rozgłośnia Afryki Zachodniej jest w Mozambiku, a sile jej wynosi 150 watów. Stacja ta nadaje na fali 84,67 mtr. Niema, zdaje się żadnego sposobu usłyszenia jej w Europie.

Najsilniejsza rozgłośnia w Marokku o sile 10 kw., CNR, nadająca na falach 38,33 i 23,39 mtr. zbudowana została dla celów handlowych, często jednak, choć nieregularnie używana jest również i dla programów. Na fali 37,33 nadaje ona co niedzielę muzykę arabską, między godz. 21.00 i 23.00. Radiostację tę można stosunkowo łatwo słyszeć w Europie. Na wyspach Kanaryjskich są dwie rozgłośnie: Teneryfa — EAOAB pracująca na fali 41,6 m. a sile 200 watów i Tananariva — FTQA na fali 52,7 o sile 500 watów.

Wspomnieć wreszcie trzeba o wojennej LTB w Addis Abebie, która zamilkła w chwili zajęcia stolicy abisyńskiej przez wojska włoskie. Nie usłyszymy już zapewne nigdy LTB, gdyż rządowe sprawozdania z Addis Abebie uznajmy, że radiostacja stołeczna została zupełnie zniszczona.

W czasie wojny włosko-abisyńskiej funkcjonowała również rozgłośnia włoska w Asmarze, nadająca dość zajmujące programy. Trudno ją było usłyszeć bezpośrednio, lecz

transmitowały ją doskonale krótkofalówki włoskie, zwłaszcza 2 RO nadająca na fali 25 m.

Nie ulega też wątpliwości, że z chwilą uporządkowania stosunków, Włosi stworzą w Abisynii sieć stacji krótkofalowych, których żywot potrwa może dłużej niż działalność LTB.

Róża bez kolców

Że zużyta energia

Z prasy.

Radom, 7. X. — 36 r.

Oskarżeni w procesie skarbowców, uznają, że egzekutorzy otrzymywali diety za długość trasy przebytej pieszo w związku z urzędowaniem.

Jeden z oskarżonych wystawił rachunek za 160 klm. „odrobionych” w ciągu 3-ch dni, następnie jednak poprawił tę cyfrę na 260, nie może jednak wyjaśnić kto deinitywnie przerobił ją na 360 klm.

Oskarżony nie może również wyjaśnić braku kwitu na wyegzekwowane zł. 500 — „Gdyby się liczyć z kontrolą, to w ołse nie byłoby egzekutorów w ogóle” oświadcza oskarżony.

Na podstawie zeznań miejscowych dygnitarzy przewód ustala, że oskarżeni cieszyli się opinią „obywateli zaufanych politycznie”.

Tylko malkontent wydaduje się, że nie potrafimy uszanować dawnych tradycji i umiejelnie powiązać ich z najnowszymi prądami epoki.

Kłam tym krakoniom żadat proces radomski. Przykład Rosji, gdzie pomimo istnienia kolei, koszt podróży i diety obliczano nadal wg. stawki dyszałowej na wiorsty i wg. ilości zaprzęgów, odpowiada-j-ych ranazę — nie może nam imponować.

Płacąc egzekutorom diety od kilometra pieszo przebytej trasy, nawiązujemy z jednej strony do prastarej tradycji gońców królewskich, z drugiej zaś strony do najnowszych praktyk biegu maratońskiego i wkrzeszonych grzyśk olimpijskich wogóle.

Proszę sobie wyobrazić, jak stałe ćwiczenia w biegu udoskonaliby naszych szybkobiegaczy - egzekutorów. Cyfra 160 klm. w ciągu trzech dni przekracza o jakie 10 klm. szybkość przemarszów kawalerii niedoścignionego pod względem ruchów wojska flambala. Te 10 klm. nadwyżki dziennej mogły odwrócić bieg dziejów. Nim Rzymianie zdążyliby wymówić historyczne: „Hannibal ante portas”, Hannibal byłby już... za drzwiami.

Ale nawet tak wysoki rekord nie zadowolnił egzekutorów radomskich, powodowa ni szlachetną ambicją, autorzy wyczynów podwoili wynik, a jakiś szlachetny mecenas sportu poszedł dalej... i wynik potroił. A ważny tylko, że była to jedynie szybkość t. zw. handlowa, gdyż na drodze egzekutorzy mieli cały szereg przeszkód w postaci niepoprawnych obywateli, którym należało zrobić zajęcia, zaiknasować gotówkę, spisać protokół i t. d.

Przypuszczać należy, że pa-

W ciemnościach chmurnej, październikowej nocy migocą chybottliwe plomienie świeczek, błyskają niespodziewanym światłem kieszenkowe latarki. Na rampie sapie ciężko parowóz, snuje się nisko po ziemi dym. Gwar głosów, nawoływania, głuchy szcęk baniek, przetaczanych pośpiesznie z towarowych wagonów na zaprzężone w konie platformy.

Godzina 2 w nocy, a na dworcach warszawskich — na stacji Główna — towarowa, na dworcu Gdańskim, Wi-

leńskim, czy na kolejkach dojazdowych panuje ruch jak w biały dzień, — n.c. dziwnego: trzeba na rano dostarczyć Warszawę blisko ćwierć miliona litrów mleka!

Zaby w mleku

Tej nocy panuje jednak jeszcze większe ożywienie, niż zazwyczaj. Ożywienie — i niepokój, bo właśnie odbywa się niespodziewanie inspekcja sanitarna, przeprowadzana przez miejską służbę zdrowia. Trzeba zbadać, czy mleko przywożone jest do stolicy w warunkach higienicznych, czy banki są czysto myte, nieporządkiem, czy w mleku nie dływają jakies podejrzane stwory. Według relacji kolejarzy, którzy asystują przebieganiu przy wyładunku setek banków z mlekiem — można znaleźć w mleku nawet żywe zaby... wydaje się to nieprawdopodobne, a jednak to prawda. Na wsiami istnieje jeszcze tu i ówdzie przesąd, że obecność zaby utrzymuje temperaturę i konserwuje mleko (!). Zresztą zdarza się także, że mleko przechowywane jest w otwartych kadiach w piwnicach, a wiadomo, że w piwnicy o żabę czy ropuchę nie trudno.

Robactwo i brudy

Wypatrujemy więc, czy czasem nie wyskoczy z jakiejś banki żaba. Zaby wprowadzić nie ma, ale znajdują się w niektórych bankach inne apetyczne rzeczy: karaluchy, stonogi, muchy, nawet bydlęcy, kawalki słomy, brudnego papieru, nawet waty — po żółtawej powierzchni pieniączą się śmietanki pływają jakieś podejrzane, gesty, ciemny osad.

Mleko podejrzane ulega natychmast skażeniu błękitem metylowym — z innych banków pobiera się próby, które powędrują na badanie bakteriologiczne do miejskiego instytutu higieny. Peczolowicze ogląda się banki, które niestety wiele pozostawiają do życzenia. Niektóre bardzo zniszczone, pokryte są rdzą, — dziury „polatana”, o zgrozo! ołowiem tak szkodliwym dla zdrowia, lub oblepane nawozem. Banki nie pobielane są szczególnie niebezpieczne, bowiem masło zrobione z mleka z takiej banki, b. szybko się psuje, a ser wskutek kontaktu z

metalem wyraźnie czernieje. Oczywiście na zdrowie taki nabiał nie idzie...

1.500 litrów do rysztołka

Pierwsza nocna kontrola na dworcach jest pewnego rodzaju badanem wstępnym — tylko b. brudne i porządkiem banki konfigurować, inne — zaopatruje się w karteczkę z napisem: „w myśl przepisów ustawodawczych należy banki pobielć i doprowadzić do porządku do dnia 15 października”. Po tym terminie — przeprowadzi się kontrolę ponownie, a wtedy już rygorowo będą surowe. Właściciele majątków, wysyłający transporty mleka do Warszawy, muszą przyzwyczaić się wreszcie do wymagań higieny. Stolica chce pić czyste mleko!

Wyniki kontroli zasługują na uwagę: ogółem zbadano nocy ubiegłej 2170 konwi z zawartością około 120 tysięcy litrów mleka, konwi próżnych zbadano 1361. Rzecz charakterystyczna, że wielu furmanów, którzy dowiedzieli się o mającej się odbyć kontroli — „ulożono się” z bankami

zardzewiałymi i niezdatnymi właścicielom do użytku gdzieś bocznymi drogami wywożąc je samochodami i furami. Na kolej — podejrzane banki tej nocy nie przyjechały. Ze zbadanego mleka skazano aż 1500 litrów, 817 konwi, t. j. blisko 25 proc. ogólnej ilości zaopatrzonej w karteczki, nakazujące pobielenie. Jeśli do 15 października znajdą się jeszcze banki, nie odpowiadające warunkom sanitarnym — nazwiska właścicieli dostarczających mleko w tych bankach będą podane do publicznej wiadomości. Próby mleka podejrzanego wykazały po zbadaniu przeważnie zanieczyszczenia — zwłaszcza obecność lodu naturalnego, wpuszczonego do mleka dla utrzymania temperatury.

230.000 litrów

wypiją Warszawa

Ogółem przywieziono na dworzec Główny około 60.000 litrów mleka, na dworzec Gdański — 40.000 litrów, na Wileński — 20.000, wreszcie na Wschodni i Grójecki — 10.000 litrów. Licząc z mlekiem, dostarczanym drogą koleową na chłopskich furach — Warszawa spożywa dziennie z górą 230.000 litrów. (a. o.)

Głodujące Niemcy Trzecia Rzesza zaciska pasa

Choć Niemcy starają się ukryć przed zagranicą stan aprowizacyjny kraju — to jednak można z niektórych artykułów prasy hitlerowskiej wnioskować jak ciężkie jest tam położenie gospodarcze. Ostatnio artykuł ministra aprowizacji Darrego, zamieszczony w „Völkischer Beobachter” ilustruje trudności aprowizacyjne Rzeszy. Darre stwierdza, że wzrost ludności o 2 miliony w ciągu 2 lat, oraz zatrudnienie 5 milionów bezrobotnych a przez to włączenie się do rzesz normalnych konsumentów — wpłynęło na przesilenie w zakresie aprowizacji.

Wprawdzie dzięki osuszeniu

Ewa Bandrowska w radio

W sobotę 10.X o godz. 21.00 usłyszą radiosłuchacze słynną śpiewaczkę, przyjmowaną zawsze i wszędzie, w kraju i zagranicą — owacyjnie, Ewę Turską - Bandrowską. Znakomita nasza śpiewaczka, która przeważnie część roku spędza na tournée zagranicznych, wykona arje i pieśni, w tym „Pieśni Księżniczki” Szymonowskiego. Towarzyszyć będzie Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia.

biot i bagien, dzięki polityce oszczędnościowej około 85 proc. zapotrzebowania jest już pokryte. Niemcy muszą zdobyć się jeszcze na wysiłki, aby i pozostałe 15 proc. pokryć z rynku wewnętrzного, gdyż wszystkie uzyskane dewizy muszą iść na zakup surowców.

Tymczasem nawet oficjalna statystyka stwierdza, że w stosunku do zapotrzebowania brak 6 proc. jarzyn, mięsa 10 proc., nabiału 15 proc., tłuszczów oś 25—50 proc. „Der deutsche Kaufmann” wyraźnie przyznaje się do istnienia reglamentacji sprzedaży tłuszczu.

Żyta jest o 300.000 ton mniej, niż w ubiegłym roku, niedobór pszenicy wynosi 200.000 ton, jęczmienia 96.000 ton. Zapasy pszenicy spadły w porównaniu do roku zeszłego z 480.000 do 274.000 ton.

W związku z tym mnożą się różne przestępstwa, jak potajemny ubój, a nawet tajne rzeźnie jak np. pod Bremą. Wobec tego stanu rynku mięsnego ilość cieląt do uboju zredukowano w porównaniu z rokiem 1935-36 o 80 proc.

Konwent „Wielkiego Wschodu” Sprawozdanie naoczego świadka

W Paryskim tygodniku „Gringoire” znajduje się ciekawe sprawozdanie z posiedzenia rady naczelnej „Wielkiego Wschodu”. Sprawozdanie to umieścił naoczny świadek, któremu udało się dostać na salę urzy ul. Cadet 16, gdzie odbywały się obrady.

W tegorocznym koncercie brało udział 312 delegatów, reprezentujących 377 łóż prowincjonalnych i 131 łóż paryskich. Ciekawe, że 80 proc. delegatów, — to urzędnicy państwowi.

Uderza przede wszystkim fakt, że w czasie całych obrad, delegaci klócili się zawzięcie, a nawet doszło do bójki, po której na sali pozostały połamane krzesła.

Delegat Jattefaux gloryfikował politykę masonerii, która jego zdaniem doprowadziła do uchwalenia sankcyj przeciwłoskich, do upadku w parlamencie francuskim wniosku domagającego się

rozwiązania tajnych organizacji, a wreszcie do zawarcia układu z Hiszpanią, dla której Francja przesyła broń i amunicję. W tym miejscu przewodniczący, b. senator Breunier przerywa mówcy — w obawie, aby jego słowa nie przedostały się do wiadomości ogółu.

Inny sprawozdawca stwierdził ogromny wpływ „Wielkiego Wschodu” na stworzenie „Frontu ludowego”.

W zakresie programu na rok przyszły wysunięto projekt opanowania prasy. 1. Mają być upaństwowione agencje Havas'a, Four nier'a i inne. 2. Zostanie stworzony urząd państwowy, przygotowujący tendencyjne artykuły. 3. Będzie specjalna kontrola nad filmem i audycjami radiowymi. 4. Wreszcie zostanie stworzony wielki dziennik czysto masonski.

M CHAŁ WSZERAD

14)

PANI PREZES i S-KA Powleść obyczajowa

— Dziękuję...

Turawski skłonił się. Orkiestra przestała grać kujawiaka, zagłuszając wrazenie wypadku wrzaskliwym fox-trottem. Major uznał za stosowne przedstawić się nicznajomemu i poprosić o taniec. Spojrzała pytająco na towarzyszy, dwóch smarkaczy w bandach korporacyjnych.

— Ależ, prosimy panno Lolu...

Naprawdę — przyjemy wieczór. Po fox-trocie walc, po walcu tango, po tym zażądała dla rehabilitacji kujawiaka...

Tańczyli. Smarkacze w bandach korporacyjnych cedzili oszczędnie koktail wyraźnie wściekli na majora. Pannę Irene również nagle ni z tego ni z owego rozboleła głowa, wobec czego porucznik Kaspryk zaproponował odprowadzenie jej aż do domu, na co skwapliwie przystała.

Turawski został sam. Była już czwarta nad ranem. Nagle...

— Psiakrew! — zaklął — tego tu jeszcze brakowało!

Na salę wkroczył Taubman i zaraz do majora:

— A, jakże dobrze, że się spotykamy majorze kochany!

„Majorze kochany!” — Turawskiego aż poderwało, ale... tak, tak, najwyraźniej: „wzrost średni, raczej niski, twarz blada, nalana, włosy”... Nie ulega żadnej wątpliwości — towarzysz redaktora był mecenasem, na którego polował dzisiejszego wieczora.

— Panowie się nie znają. Mecenas Stendt, major Turaw-

ski.

— Proszę do mojego stolika. Towarzystwo mnie właśnie opuściło przed chwilą...

— Miłe?

„Milsze niż ty, napewno”, ale głośno:

— O, naturalnie.

Przysiedli się. Turawski kazał podać nową butelkę wina. Był zły i zadowolony. Zadowolony, bo cel przybycia na dancing został osiągnięty, zły, bo... Spojrzał w stronę stolika z chmurnymi korporantami. Uśmiechnęła się miło, „Ze też człowiekiem nie może mieć chwili wyłącznie dla siebie”.

— Major zaklął w duszy. „Obowiązek, obowiązek, przede wszystkim”.

Muzyka znowu zapraszała ponętnie. Na sali było już pustawo. Taki nastrój dziwnego zmęczenia zabawy nad ranem.

— Przepraszam panów na chwilę.

Podszedł do niej. Znowu uprzedził któregoś ze smarkaczy. Tańczył.

— Muszę panią już pożegnać.

— Pan wychodzi? Szkoda. Prawda, że już późno.

— Zostaję, ale muszę panią pożegnać. Widzi pani — czeka mnie towarzystwo tych dwóch panów.

— Ach!

Tańczył.

— Panno... jak panią nazywać?

— Nazywają mnie Lolą.

— Nienajpiękniej, ale...

— Dlaczego nie najpiękniej?

— Bo banalnie. Ale już skoro jest jak jest, to panno Lolo, czy można będzie złożyć pani wizytę?

— Proszę...

Tańczył.

— Kiedy?

— To nie błękitny walc. Pan wybiera.

— Czwartek po południu. Dobrze?

— Dobrze.

Tańczył.

— A potem pójdziemy znowu potańczyć.

— Ja zawsze i zawsze z przyjemnością.

— Zawsze? I z tymi dziećmiakami?

— No, niech się pan nad nimi nie znęca. Już prawie pła-

czą.

— Nie dziwię się im. Jabym na ich miejscu też płakał.

— Co za pewność siebie, ale... lubię pewnych siebie.

— Wiem.

— Skąd?

— Nie trudno się domyśleć.

Tańczył.

Skrzypce i saksofon zawodzą jakby przez sen. Ręce zupełnie automatycznie wybijają rytm na fortepianie. Urwany takt.

— Do widzenia pani. Dziękuję.

— Do widzenia panu. I ja dziękuję.

Turawski wrócił do stolika. Stendt dyskretnie ziewał.

Taubman śmiał si jak zwykle.

— Znajoma?

— Od pół godziny.

— Aha! — Taubman zmrużył oczy. — Dobra, wcale dobra klasa! — wysunął mięsistą dolną wargę.

Major umyślnie rozlał kieliszek wina. Chciał odwrócić ten obrzydliwy wzrok redaktora od swojej tancerki. Taubman zerwał się.

— Moje spodnie!

Major roześmiał się bezczelnie. Taubman był śmieszny. Bardzo śmieszny. Przybiegł kelner z białą ściereką. Inny niósł już serwetę. Zrobiło się małe zamieszanie. Stendt poszedł do bufetu. Po chwili znowu tak, jak przed chwilą.

(D. c. n.)

Smiercionośne cukierki

Katastrofa budowlana

narzędziem tajemniczego truciciela

Zawała się ściana domu

We wsi Juškowice w powiecie zloczowskim wydarzył się niewyłącznie wypadek otrucia trzech osób. Do jednego z tamtejszych gospodarzy, niejakiego W. Ruczki, przybył jakiś nieznanemu osobnik, przedstawiając się jako agent, zbierający zamówienia na obrazy. W trakcie pogawędki, os-

obnik ów wyjął z kieszeni pudełeczko z „cukierkami”, częstując obecnych: gospodarza, jego syna Antoniego oraz bawiącego przypadkowo w tej samej chałupie sąsiada gospodarza, niejakiego P. Dupelicza. W kwadrans bezopiecznie po spożyciu wymienieni nagle wśród straszliwych obja-

wów zatrucia zachorowali. Zanim zorientowano się w sytuacji, osobnik ów ułotnił się ze wsi. Jeden z nieszczyśliwiej trójki amatorów na przędogodne „słodczyce”, a mianowicie Dupelicz z niespełna pół godziny po spożyciu zmarł, ojciec zaś z synem jeszcze żyją.

Opisane zajście wywołało w całej okolicy żywe poruszenie. Wedle krążących pogłosek — tłem tego wypadku mogła być osobista zemsta odnośnie do wspomnianego Ruczki ze strony miejscowych przeciwników. Dochodzenia w toku.

Wczoraj w godzinach popołudniowych zawała się ściana trzypiętrowego domu przy ulicy Malczewskiego 2. Na miejsce wypadku przybyło natychmiast pogotowie III-go oddziału Straży pod kierunkiem kapitana Nowakowskiego. Wkrótce przybył p. starosta Bartoszewicz i p. inż. Filipowicz inspektor budowlany starostwa południowo-warszawskiego. Straż ogniowa przystąpiła natychmiast do usuwania cząstek grozących zawaleniem. Okazało się, że wewnątrz w chwili zawalenia nikogo nie było i dzięki temu katastrofa nie pociągnęła za sobą ofiar w ludziach.

Jak nas poinformował przejeżdżający p. inż. Filipowicz, prawdopodobną przyczyną katastrofy było nieprawidłowe prowadzenie wykopu przy sąsiedniej budowie. Jakkolwiek trudno przed ukończeniem śledztwa mówić na pewno — stwierdza nasz rozmówca — to jednak już teraz można sądzić, że katastrofę spowodował nieprawidłowy wykop. Budowa była prowadzona bez uzyskania

pozwolenia starostwa i bez fachowego kierownictwa, gdyż kierował nią sam właściciel p. Rykowski. Natomiast w budowie zawałonego domu, należącego do p. Pencylusza, a budowanego przez p. Szaję, nie było żadnych wad.

Istotnie widzimy, że tylko ściana od strony podkopu runęła — reszta domu niema nawet zarysowania. Widać nawet na zrobionym w ten gwałtowny sposób

„przekroju”, że w pokojach na ścianach wiszą nienaruszone obrazy. Zniszczeniu uległy mieszkania I i II piętra, a mianowicie, mieszkanie majora-lekarsza Władysława Szyncera i doktora Józefa Baryszewskiego.

Straty są bardzo znaczne, m. i. uległ całkowitemu zniszczeniu gabinet dentystyczny doktora Szyncera z diatermią, Roentgenem, wartości 15 tysięcy złotych.

Ostatnie dni publicznego pokazu studia radiowego

Trwająca od szeregu tygodni Wystawa Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego zostaje zamknięta w niedzielę dnia 11. X. r. b. wieczorem. Wystawa zdobyła sobie powodzenie, do czego w znacznej mierze przyczyniło się studio wystawowe, umieszczone w pawilonie Poczty, Telefonów i Radia. Przez pawilon ten w dni powszednie przewijało się do 3.000 ludzi, w niedzielę do 20.000, oczywiście były dni przy mniejszej frekwencji i słabszej.

Powodzenie to stało w miarę zbliżania się terminu zamknięcia Wystawy. Od drugiej połowy września i w początkach października, mimo złej pogody za-

interesowanie było tak wielkie, iż w pewnych godzinach nie można było docisnąć do pawilonu, a mianowicie w czasie nadawania audycji radiowych ze studia. Poprostu wytworzyła się specyficzna publiczność, można powiedzieć — stali bywalcy, którzy nie opuszczali żadnej audycji. Na tym tle zdarzały się nawet zabawne epizody. Niektórzy z tych „zależnych słuchaczy” audycji radiowych, uzurpowali sobie wprost prawo do pewnych miejsc, umieszczonych na wprost estrady.

Studio wystawowe cel swój osiągnęło w całej pełni: wywołało zainteresowanie radiem wśród najszerszych rzesz publiczności.

2 kaftany bez niebezpieczeństwa w strzępach

Walka policji z opryszkaczem — atletą

W roku 1924 dokonano pod Warszawą zabójstwa na tle rabunkowym. Jednym z uczestników krwawego napadu był znany opryszek, Kazimierz Bogumił Rast, który po dokonaniu morderstwa zbiegł w niewiadomym kierunku.

W dniu wczorajszym, jeden z wywiadowców, przechodząc ul. Stojańska, natknął się na dawno porzuconego Rasta. Ponieważ bandyta odznacza się wyjątkową siłą fizyczną, wywiadowca wezwał do pomocy przechodzący patrol policji i Komisarjatu i w pewnej chwili trzech policjanci usiłowali zatrzymać Rastę. Ten jednak wyrwał się z rąk policji i rzucił się do ucieczki w kierunku bramy zamkowej z zamiarem ukrycia się na terenie Zamku. Przed bra-

wą zastąpił mu drogę żandarm i przy pomocy nadbiegającego pościgu obezwładnił. Rasta przewieziono do Komisarjatu, gdzie podał, że nazywa się Cieślak, a gdy go zdemaskowano, począł symulować białą gorączkę, rzucając się na policjantów i turbując ich. Wobec tego usiłowano najożyć mu kaftan bezpieczeństwa, ale awanturnik porwał dwa kaftany i ponownie rzucił się na dyżurnego przodownika. Dopiero nadbiegła pomoc w sile 10-ciu policjantów zdołała obezwładnić bandytę. Skutego kaftany, przewieziono pod silną eskortą do więzienia w Mokotowie.

Jak się dowiadujemy, Rast jest przez Prokuraturę i wiele sądów stołecznych i prowincjonalnych poszukiwany za liczne kradzieże i rabunki.

Skazanie dwóch żydów za pobicie wieśniaka

23 lipca r. b. na ul. Gęsiej w dzielnicy żydowskiej w Kielcach poraniony został siekierą przez żydów wieśniak ze wsi Dąbrowa, Wojciech Wach. Wach wiózł na furze długie żerdzie. Na mostku wóz wywrócił się i wieśniak robił wysiłki, aby wóz postawić. Poczęli się z Wachą wyśmiać zgrzeszeni obok żydzi.

Właściciel zirykowany zaczął pięści i podszedł do żydów: „Co psiejuchy, śmiejecie się z mego nieszczęścia?” Wówczas żydzi rzucili się na Wachę, wciągnęli go do bramy i poczęli okładać pięściami. W pewnej chwili jeden z żydów ugodził Wachę siekierą w głowę, po czym napastnicy rozbiegli się.

Przed sądem okręgowym w Kielcach stanęli wczoraj Szlama Winter i Icek Łataś, oskarżeni o zadanie Wachowi ciężkich uszkodzeń ciała. Po zbadaniu świadków i przemówieniu oskarżyciela publicznego, sąd skazał obu żydów po 10 miesięcy więzienia.

W nieszczęśliwym wypadku, w sali teatru „Nowości” w Warszawie, odbędzie się mecz bokserski o drużynowe mistrzostwo stolicy pomiędzy Polonią i CWS. Odbędzie się następująca walka: Wejman — Wiczeorek, Damski III — Lipiński, Malecki — Śmiech, Łukasiewicz — Orlicz, Janczak — Brzózka, Fabisiak — Calka, Wyrzyński — Stecki, Sowiński — Łagiewski.

Żydowski „Bratniak” w Wilnie

rozsadnikiem komunizmu

Rektor Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie zarządzeniem

z dnia 3 b. m. zawiesił zarząd „Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy Studentów - Żydów” za działalność komunistyczną. W skład zarządu wchodziło: pięciu członków o przekonaniach komunistycznych, dwóch z „Erec Udrow” (syjonistów - lewicę) i dwóch z „Kadzmach” (syjonistów — prawicę). Na ostatnim walnym zebraniu stowarzyszenia uchwalono większość głosów adresy hołdownicze do rozmaitych wybitnych komunistów, a przed kilku dniami policja ujawniła w lokalu stowarzyszenia nielegalne zebranie komunistyczne, na którym byli obecni robotnicy i młodzież szkolna. Na miejsce zawieszono go zarząd, rektor U. S. B. mianował zarząd komisaryczny. Przewodniczącym zarządu został rozpoczęto dochodzenie.

Zjazd lekarzy w Krynicy

W dniach 9, 10 i 11 stycznia 1937 odbędzie się w Krynicy VI zjazd lekarzy. W czasie zjazdu będą poruszone 2 tematy: choroby przemiany materii, niepłodność i niemoc płciowa.

Przez cały okres zjazdu będzie otwarta Wystawa Farmaceutyczna.

Ochrona lesiostrow i łososi

Z dniem 1 października weszło w życie rozporządzenie ministra rolnictwa i reform rolnych, wprowadzające zakaz połowu lesiostrow w Wiśle i jej dopływach. Na tych samych rzekach wprowadzono zakaz połowu łososi i troci (z wyjątkiem sportowego połowu na wędkę) w okresach następujących: od 10-12 do 10, i od 15-4 do 15,5 na obszarze województwa pomorskiego, od 15-4 do 3,5 od granicy województwa pomorskiego i warszawskiego do ujścia Sanu do Wisły, od 15-4 do 3,5 i od 1-10 do 21,12 od ujścia rzeki Sanny do granicy województwa śląskiego. Zarządzenie to obowiązować będzie do 30 września 1937 r.

Łoszenia drobne
MEBLE 100 ZŁ. mieszczące prześcieralnica stołowy gabinet skromniejszy 80. Nowy Świat 80, róg Piaseckiego.

Psy pożarły noworodka

Donoszą ze Świecjan, że w miejscowości Wolczyna w gminie szemietowskiej, niejaką Lidia Siwicka powiła w drodze niezłego dziecka, które ukryła w krzakach. Gdy po paru godzinach Siwicka powróciła z zamiarem zabrania zwłok noworodka, nie znalazła już ich na miejscu. Twierdzi ona, że zwłoki niemowlęcia zostały najpewniej pożarte przez psy. Policja wdrożyła w tej sprawie dochodzenie.

UBIORY MĘSKIE

gotowe i na zamówienie

G. Branicki

Warszawska 145

Skazanie dziec obójczyni

W sprawie Bobkowej, dziec obójczyni, która zamordowała swego syna, przecinając mu gardło brzytwą. Sąd wydał po parogodzinnej naradzie wyrok skazujący oskarżoną na 2 lata aresztu i umieszczenie w zakładzie dla psychicznie chorych.

Umieszczenie takie w domu zdrowia następuje przed wykonaniem kary pozbawienia wolności i po uznaniu skazanej przez lekarzy za uleczoną sąd orzeka po raz drugi czy zachodzi potrzeba wykonania orzeczonej kary. Oskarżona oświadczyła, że wyrok przyjmuje.

ABC sportowe

Iso Hollo jest już w Warszawie

Mistrz olimpijski startuje jutro

Na dworzec Główny przyjechał wczoraj pociągiem z Ryg, mistrz olimpijski, znakomity biegacz fiński, Iso Hollo. Doskonały długodystansowiec był już w Warszawie przed czterema laty, po igrzyskach olimpijskich w Los Angeles. Spotkał się on wtedy z Kusocińskim, do którego przegrał.

Iso Hollo jest w doskonałej formie, o czym świadczy jego ostatnie wyniki. Ostatnio pobili on rekord świata na 15 km., osiągając czas 44:45. Poza tym w biegu leśnym na 4 km. Iso Hollo osiągnął czas 13:08.

Znakomity Finn startować będzie w sobotę na 3 km., w niedzielę zaś na 5 km. W obu biegach Iso Hollo walczyć będzie z Nojim. Czas Iso Hollo na 3 km. wynosi 8:28, a przed miesiącem osiągnął on na 5 km. czas 14:34. Sądząc po wyniku berlińskiego Nojego biegacz nasz jest równorzędny przeciwnikowi Finna.

Dziś przyjeżdża drugi zagraniczny biegacz, Szwed N. Startować on będzie na 800 i 1.500 m., na których to dystansach spotka się z Kucharskim. Najlepszy wynik Szweda na 800 m. wynosi 1:50,6. Na 1 km. Ny osiągnął czas 2:24,7. Na 1.500 m. zaś — 3:52,4.

Zawody z udziałem czterech doskonałych biegaczy europejskich odbędą się na stadionie W. P. W sobotę początek o godz. 15.30, w niedzielę zaś o godz. 12-ej.

Z kraju i zagraniczy

— O tej samej godzinie, kiedy odbędzie się zawody z udziałem Ny i Iso Hollo na stadionie W. P., Warszawianka rozegra mecz piłkarski na własnym boisku ze Śląsk m. klubem, Dębem. Niestety, nie udało się pogodzić terminów i w ten sposób publiczność sportowa będzie musiała wybrać jedną z tych imprez.

— W niedzielę o godz. 16-ej, w sali teatru „Nowości” w Warszawie, odbędzie się mecz bokserski o drużynowe mistrzostwo stolicy pomiędzy Polonią i CWS. Odbędzie się następująca walka: Wejman — Wiczeorek, Damski III — Lipiński, Malecki — Śmiech, Łukasiewicz — Orlicz, Janczak — Brzózka, Fabisiak — Calka, Wyrzyński — Stecki, Sowiński — Łagiewski.

— Włocławski Sokół obchodził uroczystość 30-lecia. Tego samego dnia odbyło się 10-lecie „Strzelca” w powiecie włocławskim. Drużyny Sokola i oddział Strzelca maszerowały we wspólnie defiladzie, a następnie odbyły się zawody sportowe sokolsko-strzeleckie.

— Zarząd Warszawskiego Okr. Zw. Atletycznego zdyskwalifikował zapa-

Wyniki gonitw z dnia 8 października

- GON. 1. Dyst. 2.400 m. Nagr. 1.200 zł. Ploty, 1) Łęczyca, chl. Bogobowicz, 2) Muza (11), 3) Klaudia (21), 4) Helios (68), 5) Lirnik II (55). Wygr. w 2 m. 52 s. latwo o 5 dług. Tot. 46, fr. 12,5 i 8,5.
- GON. 2. Dyst. 1.100 m. Nagr. 2.400 zł. 1) Irtysz, z. Fomienko, 2) Ilona (21), 3) Primavera (74), 4) Mousquetaire (51,5). Wycof. Noisette. Wygr. w 1 m. 10,5 s. latwo o 2,5 dl. Tot. 6,5, fr. 5 i 6,5.
- GON. 3. Dyst. 2.100 m. Nagr. 2.400 zł. 1) Kazbek, z. Lipowicz i Luk, z. Dorosz, 3) Mata Hari (23,5), 4) Łokietek (12,5), 5) Babinicz (49,5). Wygr. w 2 m. 20 s. w walce lew w lew. Tot. 12 i 10,5, fr. 15 i 11.
- GON. 4. Dyst. 1.100 m. Nagr. 1.800 zł. 1) Dworna, z. Kusznicki, 2) Nounoutte (40,5), 3) Sessiti (71,5), 4) Nabok (14), 5) Wawrzyn (44,5), 6) Pan Bener (19,5), 7) Gowił (31,5), 8) Dziewanna (29,5). Wycof. Arietta. Wygr. w 1 m. 11 s. latwo o 3,5 dl. Tot. 17, fr. 8, 12, 15.
- GON. 5. Dyst. 1.600 m. Nagr. 5.000 zł. 1) Narkwka, z. Gill, 2) Ise (12), 3) Ariana (18), 4) Grand Seigneur

Raszyńska niewinniona

Wczoraj zamieściliśmy obszernie sprawozdanie z procesu Olgi Raszyńskiej, spóźniona pora nie pozwoliła nam jednak na podanie wyroku.

Z braku dostatecznych dowodów winy sąd po 6 godzinnej naradzie wydał wyrok niewinniający.

Wczoraj zamieściliśmy obszernie sprawozdanie z procesu Olgi Raszyńskiej, spóźniona pora nie pozwoliła nam jednak na podanie wyroku.

Z braku dostatecznych dowodów winy sąd po 6 godzinnej naradzie wydał wyrok niewinniający.

SŁOŃCE	
wschód	zachód
5-51	16-54
K S I E Z Y C	
wschód	zachód
0-25	14-46
Dł. dnia	Ubyło
11-3	5-44

PAŹDZIERNIK

10

SOBOTA

Dziś św. Franciszka
Jutro św. Emiliana

TEATR

TEATR WIELKI: W próbach „Straszny dwór” Moniuszki w reżyserii Żelwerowicza pod batutą M. Mierzejewskiego. Inauguracja sezonu 15 października.

TEATR NARODOWY: Dziś, w sobotę i niedzielę wznowiony z olbrzymim powodzeniem „Wielki Fryderyk” Nowaczyńskiego z kapitalną kreacją Ludwika Solskiego w roli tytułowej.

TEATR POLSKI: Dziś i jutro „Klub Pickwicka” Dickensa z Żelwerowiczem w roli tytułowej.

TEATR NOWY: Dziś i jutro komedia „Dowód osobisty” Fawlińskiego-jasnorzewskiej.

TEATR MAŁY: Dziś i jutro Wina-wera „Ryk byłego lwa”

TEATR LETNI: Dziś i jutro komedia Sardou „Cwiartka papieru”

TEATR KAMERALNY: Codziennie „Matura” z Grywińską, Skubnińską i Adwentowiczem.

TEATR MALICKIEJ: Dziś „Profesja pani Warren”.

CYRULIK WARSZAWSKI: Dziś i jutro wiodł „Kariera Alla Omegi” z Dymśką, Zniczem i Brochwiczówną na czele zespołu; (7:15 i 9:30).

OPERETKA (Karowa 18). Dziś i jutro „Wesoła wdówka” Lehara.

RADOSNA PRZYSZŁOŚĆ DLA NABYWCÓW TANIEJ PARCELI WILLANOWSKIEJ

Sprzedajemy na dogodnych warunkach kredytowych i za gotówkę tanie parcele w willowej, zdrowej, leśnej i ogrodowej dzielnicy Wielkiej Warszawy. Niezawodna i bliska przyszłość. Stały wzrost wartości. 30 pociągów z Dworca Głównego. Kolejka. Tramwaje (jeszcze w bieżącym roku do Służewa). Autobus w niedzielę i święta z Godawka do Wawra! Akty hipoteczne natychmiast.

WAWER — ANIN — SŁUŻEW — SŁUŻEWIEC — ADANÓW — ZALESIE

ZARZĄD GŁÓWNY DOBR WILLANOWSKICH W WARSZAWIE

Marszałkowska 94 m. 18, tel. 8-44-66, godz. 9—15 i 17-30 — 19. Sprzedaż DZIAŁEK Z DOMAMI w Wawrze-Aninie prowadzi biuro inż. L. Muszyńskiego, W-wa, Krakowskie Przedm. 6—1, tel. 624-33.

RADIO

Sobota, 10 października

6.30 „Kiedy ranne...” 6.33 Gimnastyka 6.50 Muzyka (p.) 7.15 Dzień por. 7.30 Muzyka (pl.) 8.00 Aud. dla szkół.

11.30 „Spiewajmy piosenki” — aud. prowadzi prof. Br. Rutkowski. 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Konc. Ork. Kolejarzy Śląskich pod dyr. J. Leszczyńskiego (z Katowic). 12.40 „Skryjka roln.” — inż. W. Tarkowski. 12.50 Dziennik połud.

14.50 Teatr Wyobraźni dla dzieci: „Konik polny i mrówki” — słuchowisko St. Sojciekiego (z Poznania) (powtórzenie). 15.00 Wiad. gosp. 15.15 Konc. rozrywk. (pl.). 16.00 Nasz program. 16.10 Życie kult. stolicy. 16.15 Ludowa Kapela F. Dzerżanowskiego i W. Wermiska (piosenki ludowe (z Wystawy Radiowej). 17.00 NABOZENSTWO Z OSTREJ BRAMY W WILNIE. KAZANIE WYGL. KS. KANONIK DR M. KLEPACZ (WR.). 17.50 Przegl. wydawn. — prof. H. Mościcki. 18.00 Pogad. aktualna. 18.10 Wiad. sport. 18.20 Konc. rekl. 18.45 Progr. na jutro. 18.50 Pogad. aktualna. 19.00 Aud. dla Polaków z zagranicy: „Na szymborsku” w opr. M. Kannówny. 19.30 „Godzina Fr. Rusta” — konc. Ork. T. Serechyńskiego (ze Lwowa). 20.30 „Nowości lit.” — Omówi L. Piwiński. 20.45 Dzień wycof. 20.55 Pogad. aktualna. 21.00 Konc. E. BANDROWSKIEJ - TURSKIEJ (sopran) z udz. Ork. Symf. P. R. pod dyr. G. Fiteiberga. S. Rachmaninow: Wokalizm, M. Reger: Kolysanka, Was lenko: Cztery pieśni — odp. E. Bandrowska - Turka. P. Czajkowski: Andante cantabile — wyk. ork. K. Szymanowski: Pieśni ks. eznieczki, G. Verdi: Aria z op. „Rigoletto” — odp. E. Bandrowska-Turka. Poulenc: Valse — wyk. ork. A. Thomas: Scena obłąkana Ofelei z op. „Hamlet” — wyk. E. Bandrowska-Turka. W. A. Mozart: Uwertura z op. „Don Juan” — wyk. ork. 22.00 „Lyzka do butów” — humoreska w 3 d. alogach J. Czyżewskiego (nowe wykonanie). 22.30 Muzyka tan. (pl.).

Niedziela, 11 października

8.00 Sygnał czasu i pieśń „Pod Twoją obronę”. 8.03 Audycja dla wsi: 8.50 Dzień por.

9.00 NABOZENSTWO Z KOŚCIOŁA SW. KRZYŻA W WARSZAWIE. KAZANIE WYGL. KS. PRALAT DR. TADEUSZ JACHIMOWSKI CHÓR ŚWIĘTOKRZYSKI ŚPIEWAC BĘDZIE

21.00 „NA WESOŁEJ LWOWSKIEJ FALI”: P. T. BITWA POD TROMTADRATKIEM. HISTORYCZNY FILM KRAJOWEJ WYTWÓRNI „BUCHANOFILM” W REŻYSERII SZMIRDKA Z UDZIAŁEM KOMET EKRANU.

21.30 Koncert w wyk. Łódzkiej Ork. Salon. 22.10 Konc. w wykon. Kameralnego Zespołu Instrumentalnego Krakowskiego Towarzystwa Muzycznego pod dyr. Fr. Nerychły, wokalnego zespołu solistów (pp. Kozerówna, Twardówna, Ułakówna, Woldyńówna, Wyrobówna) i Heleny Zbońskiej - Ruszkowskiej (sopran) (z Krakowa). C. Debussy: Wybrana (na sopran, zespół solistów i orkiestrę kamer.). B. Bartok: Trzy obrazki wiejskie wokalny i ork. kameralna). 22.40 Muzyka (pl.).

Miliony złotych wyplacita już swym graczom kolektura

DZIERŻANOWSKIEGO

WARSZAWA NOWY ŚWIAT 64 FRETA 5.

25 km. od Madrytu

przebiegają linie obronne czerwonych

LONDYN, 8. 10. Reuter donosi z Madrytu: Navalperal znajdujący się w odległości 60 km. od stolicy, został dziś ewakuowany przez wojska rządowe, które cofnęły się do Las Navas. Powstańcy bombardowali Navalperal przez całą ubiegłą noc. Tak samo jak przy zdobyciu Toledo, głównym powodem niepowodzenia wojsk rządowych na tym odcinku była przewaga lotnictwa powstańców, którzy używali trójmotorowych samolotów bombardujących odkrytych pancerzem i w ten sposób osłoniętych od pocisków dział zenitowych.

Batalion górników oblegających Oviedo wtargnął dziś do miasta i zajął kilka najważniejszych punktów strategicznych.

W Madrycie przystąpiono dziś do prowadzonych w szybkim tempie prac fortyfikacyjnych. Linia obronna przebiega przez różne wsie i miasteczka odległe o 25 km. od Madrytu.

Ewakuacja Madrytu

SEWILLA, 8. 10. Radiostacja powstańcza donosi, że 18 samolotów rządowych wystartowało z Madrytu do Walencji. Inne materiały wojenne są wywożone ze stolicy koleją. Komunistyczny dziennik „Mundo Obrero” pisze, że jeśli w ciągu tygodnia powstańcy nie zostaną odparci, to upadek Madrytu jest nieunikniony.

Powstańcy znajdują się w niektórych miejscach w odległości 9 km. od Bilbao. W obszarze Sigena sytuacja wojsk rządowych jest rozpaczliwa. Ofensywa powstańców trwa w Asturii, w obszarze Avila i w Sierra Gredos, gdzie oddział powstańcy zajął miasto Escalona. Wojska rządowe poniosły ciężkie straty, porzucając wiele materiału wojennego, m. in. radiostację, 2 lazarety, samochód napaadowy dynamitem, a także licznych jeńców, m. in. Santa Cruz del Retamar. Również wpadł w ręce powstańców samochód, wiozący gwardzistów cywilnych.

Wczoraj bombardowano Malagę, Madryt, Walencję i Barcelonę. W Bilbao rozstrzelano w dniach ostatnich 150 zakładników.

W Madrycie mężczyźni w wieku od 18 do 50 lat są mobilizowani. Lotnicy narodowi zrzucili przeszło 50.000 odezów na Madryt, zapowiadając bombardowanie stolicy. Lotnicy narodowi zaatakowali milicję ludową w czasie przeprowadzania okopów na drodze z Aranjezu do Madrytu.

Rozpaczliwa obrona Oviedo

PARYŻ, 8. 10. Z Madrytu donoszą, że milicje rządowe wtargnęły z rozmaitych stron do Oviedo, gdzie toczą się obecnie zaciekle walki uliczne. Pod naporem koncentrycznego ataku milicji, powstańcy broniący się w powyższym mieście już od przeszło dwóch miesięcy, stopniowo cofają się do centrum miasta. Szczególnie zaciekle walki toczą się o fabrykę broni Vega, w której zabarykadował się większy oddział powstańców. Obsadzone przez powstańców więzienie, zostało niemal całkowicie otoczone przez oddziały rządowe.

Madryt odcięty od portów

PARYŻ, 8. 10. Z kwatery głównej powstańców w Burgos donoszą, że operacje przeciwko Madrytowi mają przebieg korzystny. Lotnikom powstańcom udało się zniszczyć w pobliżu Aranjezu

niezwykle ważną linię kolejową, łączącą Madryt z portami na południowo-wschodnim wybrzeżu. Dworzec w Aranjezu został częściowo zniszczony. Inna eskadra powstańcza zbombardowała pociąg, wiozący większy oddział milicji. Straty milicjantów wynoszą 300 zabitych. Natarcie powstańców w rejonie Naval Peral rozwija się niepowstrzymanie i zbliża się do El Nabas i El Esequ-

riał, skąd prowadzi szeroki trakt w kierunku Madrytu.

Szpada dla komendanta Alkazaru

PARYŻ, 8. 10. Prawicowy dziennik „Echo de Paris” ogłosił zbiór pieniędzy na zakupienie złotej szpady dla dowódcy bohaterskiej żalugi Alkazaru w Toledo, generała Moscardo.

Rząd Bluma w walce z narodową Francją

Zbirowie komunistyczni pod ochroną władz

Ciężkie oskarżenie pod adresem 3 ministrów

PARYŻ, 8. 10. Prasa i opinia publiczna coraz bardziej poczynają interesować się t. zw. „sprawą Formisina”, posiadającą posmak skandalu politycznego, obarczającego obecny rząd.

Przed kilku dniami ukazał się w prasie list otwarty pani Formisina, skierowany do premiera Bluma, w którym podaje ona do wiadomości premiera, iż ma jej z zawodu aktor, w czasie rozlepania na ulicy w miasteczku Soissons ulotek propagandowych, zwróconych przeciw generalnej konfederacji pracy, napadnięty został przez grupę strajkujących robotników, pobity, a następnie zaciągnięty siłą do jednej z okupowanych fabryk, gdzie postawiono go przed anonimowym trybunałem robotniczym i po raz drugi pobito do utraty przytomności. Pan Formisina utracił jedno oko, a od czasu tego zajścia, które miało miejsce około 20-go września, leży ciężko chory i grożą mu poważne komplikacje, jak utrata drugiego oka i kalectwo. Największe wrażenie wywołał zarzut małżonki p. Formisina, iż pięciu sprawców tego napadu, aresztowanych i postawionych przed sędzią śledczym, zostało przed kilku dniami wypuszczonych na wolność, dzięki interwencji ministrów socjalistycznych obecnego gabinetu, mianowicie ministra sprawiedliwości Ricarta, ministra spraw wewnętrznych Salengro i ministra rolnictwa Moneta. Ten ostatni posiada mandat poselski z Soissons z ramienia partii socjalistycznej.

Ankieta, przeprowadzona przez szereg dzienników, potwierdziła fakt napadu i znęcania się. Naj-

Przed rozwiązaniem partii społecznej

Rewizja w lokalu stronnictwa. Gwałtowna kampania socjal-komuny

PARYŻ, 8. 10. Ostatnio rząd premiera Bluma wszczął energiczne kroki przeciw partii socjalnej, dawnej Croix de Feu.

większe zainteresowanie budzi w prasie oskarżenie skierowane przeciwko trzem ministrom,

Zgromadzenie Ligi obraduje

Nowi członkowie Rady i Trybunału Haskiego

GENEWA, 8. 10. Dziś rozpoczęło się posiedzenie Zgromadzenia Ligi Narodów. Zgromadzenie powołało komisję 7-mą (generalną), w której skład weszli przedstawiciele wszystkich państw, będących członkami Ligi Narodów. Komisja ma przedstawić zgromadzeniu wnioski dotyczące zbadania sprawy stosowania paktu Ligi i innych spraw związanych z tym zagadnieniem.

Poza tym wybrano dwóch no-

wych członków Rady Ligi, Chin i Lotwę (52 głosujących). Wobec tego wyniku oba te państwa wchodzi do Rady Ligi.

Następnie dokonano wyborów sędziów do stałego trybunału sprawiedliwości międzynarodowej w Hadze na miejsce opróżnione przez śmierć p. Schuckinga i dymisję p. Kelloga i Wanga. Wybrani zostali Hudson (Stany Zjednoczone A. P.), Hammarajöld (Szwecja) i Szeng (Chiny).

liczny oddział wojskowy uzbrojony w karabiny maszynowe. Powstańcy rozdzielili się na trzy oddziały. Bitwa trwa w dalszym ciągu. W dolinie słychać głucho odgłos szrapneli, zmieszany z turkotem karabinów maszynowych. Na razie brak szczegółów co do strat po obu stronach.

Dwaj bracia Arabowie, podejrzewani o stosunki z policją zostali postrzeleni dziś rano w starym mieście w Jeruzolimie. Jeden z nich zmarł w szpitalu, drugi odniósł lekkie rany. Przed dwoma miesiącami został zastrzelony ojciec tych Arabów. Zarzucano mu, że sprzedaje grunta żydom.

W Haifie arabski inspektor policyjny odniósł ciężkie rany z rąk niewykrytych sprawców. We wsi Jarah zabity został burmistrz Arab, a 5 Feiahów zostało ranionych.

Dziś wznowione zostały rokowania między naczelnym komitetem arabskim a specjalnym wysłannikiem króla Ibn Sauda, w związku z tym zapanował dzisiaj pewien optymizm co do rychłego zakończenia strajku.

Poza tym dekret upoważnia do sprzedania fortu wawerskiego gm. Wawer, niektórych gruntów w Rembertowie oraz w Dąbrowie Górniczej, Gdyni, Krakowie i Lublinie.

Wpływy uzyskane ze sprzedaży zostaną przełane na Państwowy Fundusz Budowlany.

Jednocześnie dekret przewiduje bezpłatne przekazanie niektórych gruntów państwowych miastom.

Dekrety rolnicze
W dzisiejszym Dzienniku Ustaw ogłoszono dwa dekryty Prezydenta, dotyczące zmiany statutu Państwowego Banku Rolnego oraz rozszerzenia ulg w splat-

za miesiąc wysokości 1 milimetra przez szerokość jednej szpaloty (na wszystkich stronach po 6 szpalt): na 1-iej stronie — 1 zł. w tekście (wśród artykułów) — 70 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 50 gr. na ostatniej stronie — 60 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia — 1.50 zł. opisy specjalne — 3 zł., lekarstwo — 30 gr. Nekrologia po 2 gr. Drobnie po 20 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczą się za oddzielne wyrazy, a tusty druk — podwójnie. Notatki reklamowe oznacza się cyfrą (N.), a komunikaty i wyjaśnienia cyfrą (K.). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Wydział ogłoszeń: Aleje Jerolimskie 3 — biuro czynne od godz. 9 rano do 6 wiecz.

Wpływy uzyskane ze sprzedaży zostaną przełane na Państwowy Fundusz Budowlany.

Jednocześnie dekret przewiduje bezpłatne przekazanie niektórych gruntów państwowych miastom.

Dekrety rolnicze
W dzisiejszym Dzienniku Ustaw ogłoszono dwa dekryty Prezydenta, dotyczące zmiany statutu Państwowego Banku Rolnego oraz rozszerzenia ulg w splat-

za miesiąc wysokości 1 milimetra przez szerokość jednej szpaloty (na wszystkich stronach po 6 szpalt): na 1-iej stronie — 1 zł. w tekście (wśród artykułów) — 70 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 50 gr. na ostatniej stronie — 60 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia — 1.50 zł. opisy specjalne — 3 zł., lekarstwo — 30 gr. Nekrologia po 2 gr. Drobnie po 20 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczą się za oddzielne wyrazy, a tusty druk — podwójnie. Notatki reklamowe oznacza się cyfrą (N.), a komunikaty i wyjaśnienia cyfrą (K.). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Wydział ogłoszeń: Aleje Jerolimskie 3 — biuro czynne od godz. 9 rano do 6 wiecz.

Moskwa zrzuca maskę

Znów nota sowiecka w Londynie

Groźba interwencji w Hiszpanii

LONDYN, 8. 10. Rząd sowiecki wczoraj popołudniu doręczył przez wodniczącego komitetu nadzoru nową notę, datowaną 7 października i utrzymaną w tonie bardzo ostrym. W nocy tej rząd sowiecki oświadcza, że nie zgodzi się na to, aby umowa o nieinterwencji stanowiła zasłonę, za którą nie-

którzy uczestnicy umowy udzielać będą powstańcom w dalszym ciągu pomocy wojskowej, grożąc w przeciwnym razie wycofaniem się z porozumienia.

Ultimatum sowieckie jest źródłem silnego podniecenia w Londynie. Prasa dzisiejsza podkreśla niebezpieczeństwo sytuacji, w ra-

zie, gdyby Sowiety groźbę swoją wprowadziły w życie i uważałyby się za zwolnione od zobowiązań niemieszania się do spraw Hiszpanii. Gazety wieczorne zastanawiają się nawet nad tym, jakiego rodzaju byłaby pomoc rządu sowieckiego dla frontu ludowego w Hiszpanii i jakimi drogami pomoc ta byłaby dostarczana. Ustworzenia podniecenia przyczynia się również demarche, dokonana dzisiaj rano u zastępcy premiera Neville Chamberlaina przez delegację komitetu Labour Party. Komunikat oficjalny, wydany przez urząd premiera o tym demarche, stwierdza, że przedstawiciele brytyjscy w Komitecie nieinterwencji zdają sobie całkowicie sprawę z niebezpieczeństwa jakie wynikłoby, o ile sytuacja nie została natychmiast wyjaśniona.

LONDYN, 8. 10. Nota rządu sowieckiego, zawierająca groźbę wystąpienia z komitetu nadzorującego wykonywanie układu o neutralności w sprawach hiszpańskich będzie omawiana na jutrzejszym posiedzeniu komitetu. W kołach politycznych przypuszczają, że dojdzie do bardzo burzliwej wymiany zdań pomiędzy ambasadorem włoskim Grandim a sowieckim charge d'affaires Kaganem.

Obawa komplikacji międzynarodowych

PARYŻ, 8. 10. Zapowiedź rządu sowieckiego, że zamierza wycofać się z układu o neutralności w sprawach hiszpańskich, wywołała silne wrażenie w francuskiej opinii publicznej i prasie. Panuje ogólne przekonanie, że powyższy krok rządu sowieckiego osłabił jeszcze bardziej skrajne elementy lewicowe zarówno we Francji, jak i w innych krajach i wzmocnił ich akcje, zmierzającą do interwencji na rzecz rządu madryckiego. W tych warunkach rząd francuski znalazłby się w niezwykle trudnej sytuacji a wykonanie jego zobowiązań w sprawie nieinterwencji stałoby się wątpliwe. „L'Intransigeant” pisze, że decyzja rządu sowieckiego może pociągnąć za sobą poważne komplikacje o charakterze międzynarod.

Dekrety i rozporządzenia

Sprzedż gruntów

Dzisiejszy „Dziennik Ustaw” przynosi dekret Prezydenta R. P. o odstąpieniu niektórych gruntów państwowych na cele budowlano-mieszkalnowe.

Na terenie Warszawy będą mogły być sprzedane grunta w następujących dzielnicach:

Na Żoliborzu pomiędzy ul. Kochowskiego, Kossaka i Hozjusza oraz pomiędzy ul. Stołeczna, Krasieńskiego i Trentowskiego;

na Burakowie, w t. zw. „Zdobyczy Robotniczej”, pomiędzy ulicą Żeromskiego, Przybyszewskiego, Kasprówicza i al. Konstytucji, oraz

na Grochowie, po obu stronach ul. Ostrobramskiej t. zw. Górka Grochowska.

Poza tym dekret upoważnia do sprzedania fortu wawerskiego gm. Wawer, niektórych gruntów w Rembertowie oraz w Dąbrowie Górniczej, Gdyni, Krakowie i Lublinie.

Wpływy uzyskane ze sprzedaży zostaną przełane na Państwowy Fundusz Budowlany.

Jednocześnie dekret przewiduje bezpłatne przekazanie niektórych gruntów państwowych miastom.

Dekrety rolnicze

W dzisiejszym Dzienniku Ustaw ogłoszono dwa dekryty Prezydenta, dotyczące zmiany statutu Państwowego Banku Rolnego oraz rozszerzenia ulg w splat-

cie długów posiadaczy gospodarstw wiejskich. Pierwszy z tych dekretów nadaje formę prawną zmianom, już faktycznie przeprowadzonym (m. in. zmniejszenie kapitału zakładowego Banku Rolnego za wydzielenia funduszu oddłużeniowego, co dokonane zostało półtora roku temu), drugi zaś dotyczy pożyczek melioracyjnych.

Równocześnie ogłoszono jednolity tekst dekretu z 29 października 1933 r. o przejmowaniu na własność państwa gruntów za niektóre należności pieniężne, z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych do dekretu nowelą z 14 lipca b. r.

Stosunek służbowy nauczycieli

W dzisiejszym Dzienniku Ustaw ogłoszono rozporządzenie wykonawcze ministra oświaty do ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli. Rozporządzenie normuje tekst przysięgi służbowej (względnie przyrzeczenia) i reguluje sprawę zniżki godzin oraz zastępstwa kierownika szkoły na czas ferii letnich.

Grandi pozostaje

LONDYN, 8. 10. Ze strony ambasady włoskiej zaprzeczają oficjalnie wiadomości o zamierzonym ustąpieniu ambasadora Grandiego i mianowaniu go gubernatorem wyspy Rodos.

TU WSZYSCY GRAJĄ I WYGRYWAJĄ
w kolekturze

„Szukasz szczęścia? — Wstąp na chwilę!”

WARSZAWA, NOWY ŚWIAT 68 I ODDZIAŁY

REDAKCJA: Warszawa, Al. Jerolimskie 121. Telefony. 666-62 (sekretariat) 666-99 (ogólny). Sekretarz redakcji przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt w godz. 12—13.
ADMINISTRACJA: Warszawa, Al. Jerolimskie 121. Telefon: 691-66, Księgownictwo i Kasa 220-30. Dział Ogłoszeń i Kantor (prenumerata) — Aleje Jerolimskie 3a. I piętro, tel. 7-27-33. Skrzynka pocztowa 745. Adres telegraficzny — ABC Warszawa.
PRZEDSIAWICIELSIWA: Piotrków Trybunalski, Słowackiego 8, tel. 59, Włocławek, Cyganki 24, tel. 136.
PRENUMERATA: miejscowa (z odnośnikiem do domu) i na prowincji zł. 2.30 miesięcznie; wydanie B wraz z dziełami Sienkiewicza zł. 3.30 miesięcznie.